

REGULAMENTUL (UE) 2017/2196 AL COMISIEI**din 24 noiembrie 2017****de stabilire a unui cod de rețea privind starea de urgență și restaurarea sistemului electroenergetic****(Text cu relevanță pentru SEE)**

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 ⁽¹⁾, în special articolul 6 alineatul (11),

întrucât:

- (1) O piață internă a energiei pe deplin funcțională și interconectată este crucială pentru menținerea siguranței alimentării cu energie, pentru creșterea competitivității și pentru asigurarea faptului că toți consumatorii pot achiziționa energie la prețuri accesibile.
- (2) Regulamentul (CE) nr. 714/2009 stabilește norme nediscriminatorii privind accesul la rețea în cazul schimburilor transfrontaliere de energie electrică, în vederea asigurării unei funcționări corespunzătoare a pieței interne a energiei electrice.
- (3) Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei ⁽²⁾ stabilește norme armonizate privind operarea sistemului pentru operatorii de transport și de sistem („OTS”), coordonatorii regionali de siguranță („CRS”), operatorii de sisteme de distribuție („OD”) și utilizatorii de rețea semnificativi („URS”). Regulamentul identifică diferite stări critice ale sistemului (stare normală, stare de alertă, stare de urgență, stare de colaps și de restaurare). El include, de asemenea, cerințe și principii pentru asigurarea condițiilor necesare în vederea menținerii siguranței în funcționare în întreaga Uniune și pentru promovarea coordonării operării sistemului, cerințe și principii pentru planificarea operațională și procesele de planificare necesare pentru anticiparea dificultăților legate de siguranța în funcționare în timp real și cerințe și principii privind reglajul frecvență-putere și rezervele de putere la nivelul Uniunii.
- (4) Trebuie să se elaboreze un set comun de principii și de cerințe minime pentru procedurile și acțiunile care trebuie întreprinse în mod specific în cazul stărilor de urgență, de colaps și de restaurare.
- (5) Deși fiecare OTS este responsabil pentru menținerea siguranței în funcționare în zona sa de reglaj, operarea eficientă și în siguranță a sistemului electroenergetic al Uniunii este o responsabilitate a tuturor OTS din Uniune, dat fiind că toate sistemele naționale sunt, într-o anumită măsură, interconectate și o deficiență într-o zonă de reglaj ar putea afecta alte zone. Operarea eficientă a sistemului electroenergetic al Uniunii necesită, de asemenea, o colaborare și o coordonare strânsă între părțile interesate.
- (6) Prin urmare, este necesar să se stabilească cerințe armonizate privind măsurile tehnice și organizatorice, pentru a se împiedica propagarea sau deteriorarea unui incident în sistemul național și pentru a se evita extinderea perturbării și a stării de colaps la alte sisteme. De asemenea, este necesar să se stabilească proceduri armonizate pe care OTS ar trebui să le pună în aplicare pentru a restaura starea de alertă sau starea normală după extinderea perturbării sau a stării de colaps.
- (7) Fiecare OTS ar trebui să instituie un plan de apărare a sistemului și un plan de restaurare, printr-o abordare în trei etape: o etapă de elaborare, constând în definirea conținutului detaliat al planului; o etapă de implementare, constând în dezvoltarea și instalarea tuturor mijloacelor și serviciilor necesare pentru activarea planului; o etapă de activare, constând în utilizarea operațională a uneia sau a mai multor măsuri din plan.
- (8) Armonizarea cerințelor privind instituirea de către OTS a planurilor de apărare a sistemului și a planurilor de restaurare ar trebui să asigure eficiența generală a planurilor respective la nivelul Uniunii.

⁽¹⁾ JO L 211, 14.8.2009, p. 15.⁽²⁾ Regulamentul (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directoare privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (JO L 220, 25.8.2017, p. 1).

- (9) OTS ar trebui să asigure continuitatea tranzacțiilor cu energie în cursul stărilor de urgență, de colaps sau de restaurare și să suspende activitățile de piață și procesele aferente acestora doar în ultimă instanță. Ar trebui să se stabilească condiții clare, obiective și armonizate privind circumstanțele în care tranzacțiile cu energie ar putea fi suspendate și reluate ulterior.
- (10) Fiecare OTS ar trebui să sprijine, la cerere, orice alt OTS aflat în stare de urgență, de colaps sau de restaurare, în cazul în care sprijinul solicitat respectivului OTS nu ar declanșa starea de urgență sau de colaps a sistemului său.
- (11) În statele membre în care se utilizează sistemele de comunicații publice, OTS, OD, URS și furnizorii de servicii de restaurare ar trebui să depună eforturi pentru a obține statut de telecomunicații prioritare de la propriii furnizori de telecomunicații.
- (12) La 20 iulie 2015, Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (denumită în continuare „agenția”) a recomandat Comisiei să adopte Codul de rețea privind echilibrarea energiei electrice, sub rezerva cerințelor cuprinse în Recomandarea nr. 3/2015 a agenției.
- (13) Pe lângă dispozițiile generale ale Regulamentului (UE) 2017/1485, sunt necesare cerințe specifice pentru a garanta schimbul de informații și comunicarea în timpul stării de urgență, de colaps sau de restaurare, precum și disponibilitatea unor instrumente și instalații critice necesare pentru operarea și restaurarea sistemului.
- (14) Prezentul regulament a fost adoptat pe baza Regulamentului (CE) nr. 714/2009, pe care îl completează și din care face parte integrantă. Trimiterile din alte acte juridice la Regulamentul (CE) nr. 714/2009 ar trebui înțelese, de asemenea, ca trimiteri la prezentul regulament.
- (15) Măsurile prevăzute în prezentul regulament sunt conforme cu avizul comitetului menționat la articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1

Obiect

Pentru a proteja siguranța în funcționare, a preveni propagarea sau agravarea unui incident, astfel încât să se evite o perturbare pe scară largă și starea de colaps, precum și să se permită restaurarea eficientă și rapidă a funcționării sistemului electroenergetic în urma stării de urgență sau de colaps, prezentul regulament instituie un cod de rețea care stabilește cerințe privind:

- (a) gestionarea de către OTS a stării de urgență, de colaps și de restaurare;
- (b) coordonarea operării sistemului în întreaga Uniune în starea de urgență, de colaps și de restaurare;
- (c) simulările și testele necesare pentru a garanta restaurarea, în mod fiabil, eficient și rapid, a stării normale a sistemelor de transport interconectate aflate în stare de urgență sau de colaps;
- (d) instrumentele și instalațiile necesare pentru a garanta restaurarea, în mod fiabil, eficient și rapid, a stării normale a sistemelor de transport interconectate aflate în stare de urgență sau de colaps.

Articolul 2

Domeniul de aplicare

(1) Prezentul regulament se aplică operatorilor de transport și de sistem, operatorilor de sisteme de distribuție, utilizatorilor de rețea semnificativi, furnizorilor de servicii de apărare, furnizorilor de servicii de restaurare, părților responsabile cu echilibrarea, furnizorilor de servicii de echilibrare, operatorilor pieței de energie electrică desemnați („OPEED”) și altor entități desemnate să efectueze activități de piață în temeiul Regulamentului (UE) 2015/1222 ⁽¹⁾ și al Regulamentului (UE) 2016/1719 al Comisiei ⁽²⁾.

(2) În special, prezentul regulament se aplică următorilor URS:

- (a) unitățile generatoare existente și noi de tip C și D, clasificate în conformitate cu criteriile prevăzute la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2016/631 al Comisiei ⁽³⁾;

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (JO L 197, 25.7.2015, p. 24).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) 2016/1719 al Comisiei din 26 septembrie 2016 de stabilire a unei orientări privind alocarea capacităților pe piața pe termen lung (JO L 259, 27.9.2016, p. 42).

⁽³⁾ Regulamentul (UE) 2016/631 al Comisiei din 14 aprilie 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a instalațiilor de generare (JO L 112, 27.4.2016, p. 1).

- (b) unitățile generatoare existente și noi de tip B, clasificate în conformitate cu criteriile stabilite la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2016/631, dacă sunt identificate ca URS în conformitate cu articolul 11 alineatul (4) și cu articolul 23 alineatul (4);
- (c) locurile de consum existente și noi, racordate la sistemul de transport;
- (d) sistemele de distribuție închise existente și noi, racordate la sistemul de transport;
- (e) furnizorii de redispecerizare a unităților generatoare sau a locurilor de consum prin intermediul agregării și furnizorii de rezerve de putere activă în conformitate cu titlul 8 din Regulamentul (UE) 2017/1485; și
- (f) sistemele de înaltă tensiune în curent continuu („HVDC”) și modulele generatoare din centrală conectate în curent continuu, existente și noi, în conformitate cu criteriile prevăzute la articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2016/1447 al Comisiei ⁽¹⁾.
- (3) Prezentul regulament se aplică unităților generatoare de tip A existente și noi, în conformitate cu criteriile stabilite la articolul 5 din Regulamentul (UE) 2016/631, unităților generatoare de tip B existente și noi, cu excepția celor menționate la alineatul (2) litera (b), precum și locurilor de consum și sistemelor de distribuție închise existente și noi și terților care furnizează consum comandabil în cazul în care se califică ca furnizori de servicii de apărare sau furnizori de servicii de restaurare în temeiul articolului 4 alineatul (4).
- (4) Unitățile generatoare de tip A și B menționate la alineatul (3), locurile de consum și sistemele de distribuție închise care furnizează consum comandabil pot îndeplini cerințele stabilite în prezentul regulament, în mod direct sau indirect, prin intermediul unui terț, conform termenilor și condițiilor stabilite în conformitate cu articolul 4 alineatul (4).
- (5) Prezentul regulament se aplică unităților de stocare a energiei ale unui URS, ale unui furnizor de servicii de apărare sau ale unui furnizor de servicii de restaurare care pot fi utilizate pentru a echilibra sistemul, cu condiția să fie identificate ca atare în planurile de apărare a sistemului, în planurile de restaurare sau în contractul de servicii relevant.
- (6) Prezentul regulament se aplică tuturor sistemelor de transport, sistemelor de distribuție și interconexiunilor din Uniune, cu excepția sistemelor de transport și a sistemelor de distribuție sau a părților sistemelor de transport și ale sistemelor de distribuție ale unor insule ale statelor membre ale căror sisteme nu funcționează în sincronism cu zona sincronă Europa Continentală, Regatul Unit, Europa de Nord, Irlanda și Irlanda de Nord sau zona baltică, cu condiția ca funcționarea nesincronă să nu fie cauzată de o perturbare.
- (7) În statele membre în care există mai mult de un operator de transport și de sistem, prezentul regulament se aplică tuturor operatorilor de transport și de sistem din statul membru respectiv. În cazul în care un operator de transport și de sistem nu deține o funcție relevantă pentru una sau mai multe obligații din prezentul regulament, statele membre pot să dispună ca responsabilitatea privind îndeplinirea acestor obligații să fie atribuită unuia sau mai multor operatori de transport și de sistem specifici diferiți.
- (8) OTS din Lituania, Letonia și Estonia, atât timp și în măsura în care operează într-un mod sincron într-o zonă sincronă în care nu toate țările sunt obligate să respecte legislația Uniunii, sunt exceptați de la aplicarea articolelor 15, 29 și 33, cu excepția cazului în care se aplică dispoziții contrare prevăzute într-un acord de cooperare cu OTS din țări terțe care stă la baza cooperării între aceștia în ceea ce privește siguranța în funcționare a sistemului, în conformitate cu articolul 10.

Articolul 3

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică definițiile prevăzute la articolul 2 din Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽²⁾, la articolul 2 din Regulamentul (CE) nr. 714/2009, la articolul 2 din Regulamentul (UE) nr. 543/2013 al Comisiei ⁽³⁾, la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2015/1222, la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2016/631, la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2016/1388 al Comisiei ⁽⁴⁾, la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2016/1447, la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2016/1719 și la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2017/1485.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) 2016/1447 al Comisiei din 26 august 2016 de instituire a unui cod de rețea privind cerințele pentru racordarea la rețea a sistemelor de înaltă tensiune în curent continuu și a modulelor generatoare din centrală conectate în curent continuu (JO L 241, 8.9.2016, p. 1).

⁽²⁾ Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO L 211, 14.8.2009, p. 55).

⁽³⁾ Regulamentul (UE) nr. 543/2013 al Comisiei din 14 iunie 2013 privind transmiterea și publicarea datelor pe piețele energiei electrice și de modificare a anexei I la Regulamentul (CE) nr. 714/2009 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 163, 15.6.2013, p. 1).

⁽⁴⁾ Regulamentul (UE) 2016/1388 al Comisiei din 17 august 2016 de stabilire a unui cod de rețea privind racordarea consumatorilor (JO L 223, 18.8.2016, p. 10).

În plus, se aplică următoarele definiții:

1. „furnizor de servicii de apărare” înseamnă o entitate juridică ce deține obligația legală sau contractuală de a furniza un serviciu care contribuie la una sau mai multe măsuri din planul de apărare a sistemului;
2. „furnizor de servicii de restaurare” înseamnă o entitate juridică ce deține obligația legală sau contractuală de a furniza un serviciu care contribuie la una sau mai multe măsuri din planul de restaurare;
3. „utilizator de rețea semnificativ cu prioritate ridicată” înseamnă un utilizator de rețea semnificativ căruia i se aplică condiții speciale pentru deconectare și repunerea sub tensiune;
4. „consum net” înseamnă valoarea netă a puterii active observate dintr-un anumit punct al sistemului, calculată ca (consum – producție), exprimată în general în kilowați (kW) sau megawați (MW), într-un anumit moment sau calculată ca medie de-a lungul unui interval de timp stabilit;
5. „plan de restaurare” înseamnă toate măsurile tehnice și organizatorice necesare pentru readucerea sistemului la starea normală;
6. „repunere sub tensiune” înseamnă reconectarea producției și a consumului, pentru a pune sub tensiune părțile sistemului care au fost deconectate;
7. „strategie de repunere sub tensiune de sus în jos” înseamnă o strategie care necesită asistența altor OTS pentru a repune sub tensiune părți ale sistemului unui OTS;
8. „strategie de repunere sub tensiune de jos în sus” înseamnă o strategie prin care o parte a sistemului unui OTS poate fi repusă sub tensiune fără asistență din partea altor OTS;
9. „resincronizare” înseamnă sincronizarea și reconectarea a două regiuni sincronizate la punctul de resincronizare;
10. „responsabil cu frecvența” înseamnă un OTS desemnat și responsabil cu gestionarea frecvenței sistemului într-o regiune sincronizată sau într-o zonă sincronă, pentru a restabili frecvența sistemului la frecvența nominală;
11. „regiune sincronizată” înseamnă porțiunea dintr-o zonă sincronă deservită de OTS interconectați cu o frecvență comună a sistemului, care nu este sincronizată cu restul zonei sincrone;
12. „responsabil cu resincronizarea” înseamnă un OTS desemnat și responsabil cu resincronizarea a două regiuni sincronizate;
13. „punct de resincronizare” înseamnă dispozitivul folosit pentru conectarea a două regiuni sincronizate, de obicei un întrerupător de circuit.

Articolul 4

Aspecte de reglementare

- (1) Atunci când aplică prezentul regulament, statele membre, autoritățile de reglementare, entitățile competente și operatorii de sistem trebuie:
 - (a) să aplice principiile proporționalității și nediscriminării;
 - (b) să asigure transparența;
 - (c) să aplice principiul optimizării între eficiența generală maximă și cele mai scăzute costuri totale pentru toate părțile implicate;
 - (d) să se asigure că OTS folosesc mecanismele de piață cât mai mult cu putință, pentru a asigura siguranța și stabilitatea rețelei;
 - (e) să respecte constrângerile tehnice și juridice și constrângerile legate de siguranța personală și securitate;
 - (f) să respecte responsabilitatea atribuită operatorului de transport și de sistem relevant în scopul asigurării securității sistemului, inclusiv în conformitate cu legislația națională;
 - (g) să se consulte cu OD relevanți și să țină cont de impactul potențial asupra sistemului lor; și
 - (h) să țină seama de standardele și specificațiile tehnice convenite la nivel european.
- (2) Fiecare OTS transmite următoarele propuneri spre aprobare autorității de reglementare relevante în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE:
 - (a) termenii și condițiile privind activitatea de furnizor de servicii de apărare pe bază de contract, în conformitate cu alineatul (4);

- (b) termenii și condițiile privind activitatea de furnizor de servicii de restaurare pe bază de contract, în conformitate cu alineatul (4);
- (c) lista utilizatorilor de rețea semnificativi responsabili cu punerea în aplicare în instalațiile proprii a măsurilor care rezultă din cerințele obligatorii prevăzute în Regulamentele (UE) 2016/631, (UE) 2016/1388 și (UE) 2016/1447 și/sau din legislația națională și lista măsurilor care trebuie puse în aplicare de acești utilizatori de rețea semnificativi, identificate de către OTS în conformitate cu articolul 11 alineatul (4) litera (c) și cu articolul 23 alineatul (4) litera (c);
- (d) lista utilizatorilor de rețea semnificativi cu prioritate ridicată menționată la articolul 11 alineatul (4) litera (d) și la articolul 23 alineatul (4) litera (d) sau principiile aplicate pentru definirea lor și termenii și condițiile pentru deconectarea și repunerea sub tensiune a utilizatorilor de rețea cu prioritate ridicată, cu excepția cazului în care sunt definite de legislațiile naționale ale statelor membre;
- (e) normele privind suspendarea și restabilirea activităților de piață, în conformitate cu articolul 36 alineatul (1);
- (f) norme specifice privind decontarea dezechilibrelor și decontarea energiei de echilibrare în cazul suspendării activităților de piață, în conformitate cu articolul 39 alineatul (1);
- (g) planul de teste în conformitate cu articolul 43 alineatul (2).

(3) Dacă un stat membru a prevăzut acest lucru, propunerile menționate la alineatul (2) literele (a)-(d) și (g) pot fi supuse spre aprobare unei alte entități decât autoritatea de reglementare. Autoritățile de reglementare și entitățile desemnate de statele membre în temeiul prezentului alineat iau decizii cu privire la propunerile menționate la alineatul (2) în termen de șase luni de la data primirii propunerilor din partea OTS.

(4) Termenii și condițiile privind activitatea de furnizor de servicii de apărare și de furnizor de servicii de restaurare se stabilesc fie în cadrul juridic național, fie pe baza unui contract. În cazul stabilirii pe bază de contract, fiecare OTS elaborează până la 18 decembrie 2018 o propunere privind termenii și condițiile în cauză, care trebuie să definească cel puțin:

- (a) caracteristicile serviciului care urmează să fie furnizat;
- (b) posibilitatea și condițiile de agregare; și
- (c) pentru furnizorii de servicii de restaurare, distribuția geografică țintă a surselor de energie cu capacitate de pornire fără sursă de tensiune din sistem și de funcționare în regim insularizat.

(5) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS notifică autorității de reglementare sau entității desemnate de statul membru planul de apărare a sistemului elaborat în temeiul articolului 11 și planul de restaurare elaborat în temeiul articolului 23, sau cel puțin următoarele elemente ale planurilor respective:

- (a) obiectivele planului de apărare a sistemului și ale planului de restaurare, inclusiv fenomenele care trebuie gestionate sau situațiile care trebuie soluționate;
- (b) condițiile care determină activarea măsurilor prevăzute în planul de apărare a sistemului și în planul de restaurare;
- (c) motivația fiecărei măsuri, explicându-se modul în care aceasta contribuie la îndeplinirea obiectivelor planului de apărare a sistemului și ale planului de restaurare, precum și partea responsabilă cu punerea în aplicare a măsurilor respective; și
- (d) termenele stabilite în temeiul articolelor 11 și 23 pentru punerea în aplicare a măsurilor.

(6) În cazul în care unui OTS i se solicită sau i se permite în temeiul prezentului regulament să specifice, să stabilească sau să accepte cerințe, termeni și condiții sau metodologii care nu fac obiectul aprobării în conformitate cu alineatul (2), statele membre pot solicita aprobarea prealabilă a acestor cerințe, termeni și condiții sau metodologii de către autoritatea de reglementare, entitatea desemnată de statul membru sau alte autorități competente din statele membre.

(7) Dacă un OTS consideră că este necesară modificarea documentelor aprobate în conformitate cu alineatul (3), cerințele prevăzute la alineatele (2)-(5) se aplică modificării propuse. OTS care propun modificarea iau în considerare, în cazul în care este necesar, așteptările legitime ale gestionarilor instalațiilor de producere a energiei electrice, ale gestionarilor de locuri de consum și ale altor părți interesate, pe baza cerințelor sau metodologiilor specificate sau convenite inițial.

(8) Orice parte poate formula o plângere împotriva unui operator de sistem sau OTS relevant cu privire la obligațiile sau la deciziile care îi revin operatorului de sistem sau OTS relevant în temeiul prezentului regulament și poate să o depună la autoritatea de reglementare care, în calitate de autoritate de soluționare a disputelor, emite o decizie în termen de două luni de la primirea plângerii. Acest termen poate fi prelungit cu încă două luni dacă autoritatea de reglementare solicită informații suplimentare. Acest termen extins poate fi prelungit în continuare cu acordul reclamantului. Decizia autorității de reglementare are efect obligatoriu până la o eventuală anulare în caz de recurs.

*Articolul 5***Consultare și coordonare**

(1) În cazul în care prezentul regulament prevede că un OTS trebuie să consulte părțile interesate în ceea ce privește acțiunile pe care le definește în avans sau în timp real, se aplică următoarea procedură:

- (a) OTS colaborează cel puțin cu părțile menționate în articolele prezentului regulament care trebuie să fie consultate;
- (b) OTS explică motivele și obiectivul consultării și ale deciziei pe care trebuie să o adopte;
- (c) OTS colectează de la părțile menționate la litera (a) orice informații relevante și evaluarea lor;
- (d) OTS ține seama în mod corespunzător de opiniile, situațiile și constrângerile părților consultate;
- (e) înainte de a lua o decizie, OTS furnizează o explicație părților consultate cu privire la motivele acceptării sau neacceptării punctelor lor de vedere.

(2) În cazul în care prezentul regulament prevede că un OTS trebuie să coordoneze executarea unui set de acțiuni în timp real cu mai multe părți, se aplică următoarea procedură:

- (a) OTS colaborează cel puțin cu părțile menționate în articolele prezentului regulament care impun coordonare în timp real;
- (b) OTS explică motivele și obiectivul coordonării și ale acțiunilor care trebuie să fie întreprinse;
- (c) OTS face o primă propunere privind acțiunile care trebuie întreprinse de fiecare parte;
- (d) OTS colectează de la părțile menționate la litera (a) orice informații relevante și evaluarea lor;
- (e) OTS face o propunere finală cu privire la acțiunile care trebuie întreprinse de către fiecare parte, ținând seama în mod corespunzător de opiniile, situațiile și constrângerile părților în cauză, și stabilește un termen în care părțile pot să își exprime opoziția față de acțiunile propuse de OTS;
- (f) în cazul în care părțile în cauză nu se opun executării acțiunilor propuse de OTS, fiecare parte, inclusiv OTS, execută acțiunile în conformitate cu propunerea;
- (g) în cazul în care una sau mai multe părți refuză acțiunea propusă de OTS în termenul stabilit, OTS supune atenției autorității competente acțiunea propusă, împreună cu o justificare privind motivele și obiectivele acțiunii propuse de OTS și privind evaluarea și poziția părților, pentru ca autoritatea competentă să ia o decizie;
- (h) dacă nu este posibil să se facă apel în timp real la autoritatea relevantă, OTS inițiază o acțiune echivalentă care are cel mai mic impact sau niciun impact asupra părților care au refuzat să execute acțiunea propusă.

(3) O parte poate refuza să execute acțiunile în timp real propuse de OTS în cadrul procedurii de coordonare descrise la alineatul (2) în cazul în care partea respectivă dovedește că acțiunea propusă ar duce la încălcarea uneia sau mai multor constrângeri tehnice, juridice, de siguranță personală sau de securitate.

*Articolul 6***Coordonarea regională**

(1) Atunci când își elaborează planul de apărare a sistemului în temeiul articolului 11 și planul de restaurare în temeiul articolului 23 sau când examinează planul de apărare a sistemului în temeiul articolului 50 și planul de restaurare în temeiul articolului 51, fiecare OTS asigură coerența cu măsurile corespondente din planurile elaborate de OTS din zona sa sincronă și din planurile elaborate de OTS învecinați aparținând unei alte zone sincrone a cel puțin următoarelor măsuri:

- (a) asistența și coordonarea între OTS în starea de urgență, în temeiul articolului 14;
- (b) procedurile de gestionare a frecvențelor, în temeiul articolului 18 și al articolului 28, cu excepția stabilirii frecvenței-țintă în cazul strategiei de repunere sub tensiune de jos în sus înainte de orice resincronizare la sistemul de transport interconectat;
- (c) asistența pentru procedura puterii active, în temeiul articolului 21;
- (d) strategia de repunere sub tensiune de sus în jos, în temeiul articolului 27.

- (2) Evaluarea coerenței planului de apărare a sistemului și a planului de restaurare în conformitate cu alineatul (1) include următoarele sarcini:
- (a) schimburile de informații și de date între OTS în cauză, referitoare la măsurile menționate la alineatul (1);
 - (b) identificarea incompatibilităților măsurilor menționate la alineatul (1) în planurile OTS implicați;
 - (c) identificarea unor potențiale amenințări la adresa siguranței în funcționare în regiunea de calcul al capacităților. Aceste amenințări includ, printre altele, defecțiuni cu cauză comună la nivel regional, cu impact semnificativ asupra sistemelor de transport ale OTS implicați;
 - (d) evaluarea eficacității măsurilor vizate la alineatul (1) și menționate în planurile de apărare a sistemului și în planurile de restaurare ale OTS implicați, pentru a face față amenințărilor potențiale menționate la litera (c);
 - (e) consultarea cu coordonatorii regionali de siguranță în vederea evaluării coerenței măsurilor menționate la alineatul (1) în întreaga zonă sincronă în cauză;
 - (f) identificarea acțiunilor de atenuare în cazul existenței unor incompatibilități în planurile de apărare a sistemului și în planurile de restaurare ale OTS implicați sau în cazul în care nu sunt prevăzute măsuri în planurile de apărare a sistemului și în planurile de restaurare ale OTS implicați.
- (3) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS transmite măsurile menționate la alineatul (1) coordonatorului sau coordonatorilor regionali de siguranță în cauză înființat (înființați) în temeiul articolului 77 din Regulamentul (UE) 2017/1485. În termen de trei luni de la transmiterea măsurilor, coordonatorul (coordonatorii) regional(i) de siguranță elaborează un raport tehnic privind coerența măsurilor, pe baza criteriilor prevăzute la alineatul (2). Fiecare OTS se asigură că dispune de experți calificați pentru a oferi asistență coordonatorului (coordonatorilor) regional(i) de siguranță în vederea pregătirii acestui raport.
- (4) Coordonatorul (coordonatorii) regional(i) de siguranță transmite (transmit) fără întârziere raportul tehnic menționat la alineatul (3) tuturor OTS implicați, care, la rândul lor, îl transmit autorităților de reglementare relevante, precum și ENTSO-E, în scopul articolului 52.
- (5) Toți OTS din fiecare regiune de calcul al capacităților stabilesc de comun acord un prag peste care impactul acțiunilor unuia sau mai multor OTS în stare de urgență, de colaps sau de restaurare este considerat semnificativ pentru alți OTS din regiunea de calcul al capacităților.

Articolul 7

Consultarea publică

- (1) OTS relevanți consultă părțile interesate, inclusiv autoritățile competente ale fiecărui stat membru, cu privire la propunerile supuse aprobării în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) literele (a), (b), (e), (f) și (g). Consultarea durează cel puțin o lună.
- (2) OTS relevanți țin seama în mod corespunzător de opiniile părților interesate care rezultă în urma consultărilor, înainte de transmiterea proiectului de propunere. În toate cazurile, se elaborează o justificare solidă pentru includerea sau neinclusiunea opiniilor părților interesate, care este publicată în timp util, înainte de publicarea propunerii sau simultan cu aceasta.

Articolul 8

Recuperarea costurilor

- (1) Costurile care sunt suportate de operatorii de sistem supuși tarifelor de rețea reglementate și care decurg din obligațiile prevăzute în prezentul regulament se evaluează de către autoritățile de reglementare relevante în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE. Costurile evaluate ca fiind rezonabile, eficiente și proporționate se recuperează prin tarife de rețea sau prin alte mecanisme adecvate.
- (2) La cererea autorităților de reglementare relevante, operatorii de sistem menționați la alineatul (1) furnizează, în termen de trei luni de la data solicitării, informațiile necesare pentru a facilita evaluarea costurilor suportate.

Articolul 9

Obligații în materie de confidențialitate

- (1) Orice informații confidențiale primite, schimbate sau transmise în temeiul prezentului regulament fac obiectul condițiilor de respectare a secretului profesional prevăzute la alineatele (2), (3) și (4).

- (2) Obligația de a păstra secretul profesional se aplică oricăror persoane vizate de dispozițiile prezentului regulament.
- (3) Informațiile confidențiale primite de persoanele menționate la alineatul (2) în timpul exercitării atribuțiilor lor nu pot fi divulgate niciunei alte persoane sau autorități, fără a se aduce atingere cazurilor reglementate de legislația națională, celorlalte dispoziții ale prezentului regulament sau altor acte legislative relevante ale Uniunii.
- (4) Fără a aduce atingere cazurilor reglementate de legislația națională sau a Uniunii, autoritățile de reglementare, organismele sau persoanele care primesc informații confidențiale în temeiul prezentului regulament le pot utiliza numai în scopul exercitării funcțiilor lor în temeiul prezentului regulament.

Articolul 10

Acordul cu OTS care nu intră sub incidența prezentului regulament

În cazul în care o zonă sincronă cuprinde OTS atât din Uniune, cât și din țări terțe, până la 18 iunie 2019 toți OTS din Uniune din respectiva zonă sincronă depun eforturi pentru a încheia cu OTS din țările terțe care nu intră sub incidența prezentului regulament un acord care să stabilească atât baza pentru cooperarea lor în ceea ce privește operarea în condiții de siguranță a sistemului, cât și demersurile necesare pentru asigurarea de către OTS din țările terțe a îndeplinirii obligațiilor prevăzute în prezentul regulament.

CAPITOLUL II

PLANUL DE APĂRARE A SISTEMULUI

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Articolul 11

Elaborarea planului de apărare a sistemului

- (1) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS elaborează un plan de apărare a sistemului, în consultare cu OD și URS relevanți, cu autoritățile naționale de reglementare sau entitățile menționate la articolul 4 alineatul (3), cu OTS învecinați și cu ceilalți OTS din zona sa sincronă.
- (2) La elaborarea planului său de apărare a sistemului, fiecare OTS ține cont de cel puțin următoarele elemente:
- (a) limitele siguranței în funcționare stabilite în conformitate cu articolul 25 din Regulamentul (UE) 2017/1485;
 - (b) comportamentul și capacitățile de consum și producție în zona sincronă;
 - (c) nevoile specifice ale utilizatorilor de rețea semnificativi cu prioritate ridicată incluși în lista menționată la alineatul (4) litera (d); și
 - (d) caracteristicile sistemului său de transport și ale sistemelor subiacente ale OD.
- (3) Planul de apărare a sistemului conține cel puțin următoarele dispoziții:
- (a) condițiile de activare a planului de apărare a sistemului, în conformitate cu articolul 13;
 - (b) instrucțiunile din planul de apărare a sistemului care trebuie să fie emise de OTS; și
 - (c) măsurile care fac obiectul consultării sau coordonării în timp real cu părțile identificate.
- (4) În special, planul de apărare a sistemului trebuie să includă următoarele elemente:
- (a) o listă a măsurilor care trebuie să fie puse în aplicare de OTS în instalațiile sale;
 - (b) o listă a măsurilor care trebuie să fie puse în aplicare de către OD și o listă cu OD responsabili cu punerea în aplicare a măsurilor respective în instalațiile lor;
 - (c) o listă cu URS responsabili cu punerea în aplicare, în instalațiile lor, a măsurilor care rezultă din cerințele obligatorii prevăzute în Regulamentele (UE) 2016/631, (UE) 2016/1388 și (UE) 2016/1447 sau din legislația națională și o listă a măsurilor care trebuie puse în aplicare de respectivii URS;
 - (d) o listă a utilizatorilor de rețea semnificativi cu prioritate ridicată și termenii și condițiile privind deconectarea lor; și
 - (e) termenele-limită pentru punerea în aplicare a fiecărei măsuri menționate în planul de apărare a sistemului.

- (5) Planul de apărare a sistemului trebuie să includă cel puțin următoarele măsuri tehnice și organizatorice menționate în capitolul II secțiunea 2:
- (a) scheme de protecție a sistemului, care includ cel puțin:
 - (i) schema de automatizare la scăderea frecvenței, în conformitate cu articolul 15;
 - (ii) schema de automatizare la creșterea frecvenței, în conformitate cu articolul 16; și
 - (iii) schema automată împotriva colapsurilor de tensiune, în conformitate cu articolul 17.
 - (b) proceduri ale planului de apărare a sistemului, care cuprind cel puțin:
 - (i) procedura de gestionare a abaterilor de frecvență în conformitate cu articolul 18;
 - (ii) procedura de gestionare a abaterilor de tensiune în conformitate cu articolul 19;
 - (iii) procedura de gestionare a fluxului de putere în conformitate cu articolul 20;
 - (iv) asistență pentru procedura puterii active, în conformitate cu articolul 21; și
 - (v) procedura de deconectare manuală a consumului în conformitate cu articolul 22.
 - (6) Măsurile cuprinse în planul de apărare a sistemului trebuie să respecte următoarele principii:
 - (a) impactul lor asupra utilizatorilor sistemului trebuie să fie minim;
 - (b) trebuie să fie eficiente din punct de vedere economic;
 - (c) trebuie să fie activate numai măsurile care sunt necesare; și
 - (d) nu declanșează starea de urgență sau starea de colaps a sistemului de transport al OTS sau a sistemelor de transport interconectate.

Articolul 12

Punerea în aplicare a planului de apărare a sistemului

- (1) Până la 18 decembrie 2019, fiecare OTS pune în aplicare măsurile din planul de apărare a sistemului care vizează sistemul de transport. OTS menține măsurile puse în aplicare.
- (2) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS notifică operatorilor de sisteme de distribuție racordați la sistemul de transport măsurile, inclusiv termenele-limită de punere în aplicare, ce trebuie să fie puse în aplicare în:
 - (a) instalațiile operatorilor de sisteme de distribuție în temeiul articolului 11 alineatul (4); sau
 - (b) instalațiile utilizatorilor de rețea semnificativi identificați în temeiul articolului 11 alineatul (4) și racordați la sistemele lor de distribuție; sau
 - (c) instalațiile furnizorilor de servicii de apărare racordați la sistemele lor de distribuție; sau
 - (d) instalațiile operatorilor de sisteme de distribuție racordați la sistemele lor de distribuție.
- (3) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS notifică URS identificați în temeiul articolului 11 alineatul (4) litera (c) sau furnizorilor de servicii de apărare racordați în mod direct la sistemul său de transport măsurile care urmează să fie puse în aplicare în instalațiile lor, inclusiv termenele-limită pentru punerea în aplicare.
- (4) Dacă legislația națională prevede acest lucru, OTS notifică în mod direct URS identificați în temeiul articolului 11 alineatul (4) litera (c), furnizorilor de servicii de apărare sau OD racordați la sistemele de distribuție măsurile care urmează să fie puse în aplicare în instalațiile lor, inclusiv termenele-limită pentru punerea în aplicare. OTS informează OD în cauză cu privire la această notificare.
- (5) În cazul în care un OTS transmite o notificare unui OD în conformitate cu alineatul (2), acesta notifică la rândul său, fără întârziere, utilizatorilor de rețea semnificativi, furnizorilor de servicii de apărare și OD racordați la sistemul său de distribuție măsurile din planul de apărare a sistemului pe care trebuie să le pună în aplicare în instalațiile lor, inclusiv termenele-limită de punere în aplicare a acestora.
- (6) Fiecare OD, URS și furnizor de servicii de apărare care a primit notificarea:
 - (a) pune în aplicare măsurile notificate în conformitate cu prezentul articol nu mai târziu de 12 luni de la data notificării;
 - (b) confirmă operatorului de sistem notificator că măsurile au fost puse în aplicare, iar acesta, dacă este diferit de OTS, notifică confirmarea OTS; și
 - (c) menține măsurile puse în aplicare în instalațiile sale.

Articolul 13

Activarea planului de apărare a sistemului

- (1) Fiecare OTS activează procedurile din planul său de apărare a sistemului în temeiul articolului 11 alineatul (5) litera (b) în coordonare cu OD și URS identificați în temeiul articolului 11 alineatul (4) și cu furnizorii de servicii de apărare.
- (2) În plus față de schemele activate automat ale planului de apărare a sistemului, în temeiul articolului 11 alineatul (5) litera (a), fiecare OTS trebuie să activeze o procedură din planul de apărare a sistemului în cazul în care:
 - (a) sistemul este în stare de urgență în conformitate cu criteriile stabilite la articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2017/1485 și nu există măsuri de remediere disponibile pentru readucerea sistemului la starea normală; sau
 - (b) pe baza analizei siguranței în funcționare, în plus față de acțiunile de remediere disponibile, siguranța în funcționare a sistemului de transport necesită activarea unei măsuri din planul de apărare a sistemului în temeiul articolului 11 alineatul (5).
- (3) Fiecare OD și URS identificat în temeiul articolului 11 alineatul (4), precum și fiecare furnizor de servicii de apărare execută fără întârziere instrucțiunile din planul de apărare a sistemului emise de OTS în temeiul articolului 11 alineatul (3) litera (c), în conformitate cu procedurile din planul de apărare a sistemului prevăzute la articolul 11 alineatul (5) litera (b).
- (4) Fiecare OTS trebuie să activeze acele proceduri din planul său de apărare a sistemului menționate la articolul 11 alineatul (5) litera (b) care au un impact transfrontalier semnificativ, în coordonare cu OTS afectat.

Articolul 14

Asistența și coordonarea între OTS în starea de urgență

- (1) La cererea unui OTS aflat în stare de urgență, fiecare OTS furnizează OTS solicitant toată asistența posibilă, prin intermediul interconexiunilor, cu condiția ca acest lucru să nu declanșeze starea de urgență sau de colaps a sistemului său de transport sau a sistemelor de transport interconectate.
- (2) Atunci când asistența trebuie să fie furnizată prin interconexiuni de curent continuu, ea poate consta în următoarele acțiuni, ținându-se seama de caracteristicile și capacitățile tehnice ale sistemului HVDC:
 - (a) acțiuni de reglare manuală a puterii active transportate pentru a ajuta un OTS aflat în stare de urgență să aducă fluxurile de putere în limitele de siguranță în funcționare sau frecvența zonei sincrone învecinate în limitele de frecvență a sistemului pentru starea de alertă definită în temeiul articolului 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485;
 - (b) funcții de reglaj automat al puterii active transportate, pe baza semnalelor și criteriilor stabilite la articolul 13 din Regulamentul (UE) 2016/1447;
 - (c) reglajul automat al frecvenței, în temeiul articolelor 15-18 din Regulamentul (UE) 2016/1447 în cazul funcționării în regim insularizat;
 - (d) reglajul tensiunii și al puterii reactive, în temeiul articolului 24 din Regulamentul (UE) 2016/1447; și
 - (e) orice alte măsuri adecvate.
- (3) Fiecare OTS poate deconecta manual orice element al sistemului de transport care are un impact transfrontalier semnificativ, inclusiv o interconexiune, sub rezerva îndeplinirii următoarelor cerințe:
 - (a) OTS își coordonează acțiunile cu OTS învecinați; și
 - (b) această acțiune nu declanșează starea de urgență sau starea de colaps în restul sistemului de transport interconectat.
- (4) Prin derogare de la alineatul (3), un OTS poate deconecta manual orice element al sistemului de transport care are un impact transfrontalier semnificativ, inclusiv o interconexiune, fără coordonare, în circumstanțe excepționale care implică o încălcare a limitelor de siguranță în funcționare, pentru a evita periclitarea siguranței personalului sau distrugerea echipamentului. În termen de 30 de zile de la data incidentului, OTS elaborează un raport cel puțin în limba engleză care conține o explicație detaliată a justificării, punerii în aplicare și impactului acestei acțiuni, îl transmite autorității de reglementare relevante în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE și OTS învecinați și îl pune la dispoziția utilizatorilor sistemului afectați în mod semnificativ.

SECȚIUNEA 2

Măsurile prevăzute în planul de apărare a sistemului

Articolul 15

Schema de automatizare la scăderea frecvenței

(1) Schema de automatizare la scăderea frecvenței din planul de apărare a sistemului include o schemă pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței și setările privind modul de reglaj al frecvenței limitat la scăderea frecvenței în zona de reglaj frecvență-putere a OTS.

(2) La elaborarea planului său de apărare a sistemului, fiecare OTS prevede activarea reglajului de frecvență limitat la scăderea frecvenței înainte de activarea schemei pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței, în cazul în care viteza de variație a frecvenței permite acest lucru.

(3) Înainte de activarea schemei pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței, fiecare OTS și OD identificat în temeiul articolului 11 alineatul (4) prevede că unitățile de stocare a energiei racordate la sistemul său, care funcționează în regim de consumator:

- (a) trec automat în regim de generator, respectând intervalul de timp și valoarea de referință a puterii active stabilite de OTS în planul de apărare a sistemului; sau
- (b) dacă unitatea de stocare a energiei nu are capacitatea de a efectua această trecere în intervalul de timp stabilit de OTS în planul de apărare a sistemului, unitatea de stocare a energiei care funcționează în regim de consumator este deconectată automat.

(4) Fiecare OTS stabilește în planul său de apărare a sistemului limitele frecvenței de la care trebuie să aibă loc conectarea automată în regim de generator sau deconectarea automată a unităților de stocare a energiei. Aceste praguri ale frecvenței trebuie să fie mai mici sau egale cu limita de frecvență a sistemului definită pentru starea de urgență la articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2017/1485 și mai mari decât limita de frecvență pentru nivelul inițial obligatoriu prevăzut în anexă pentru deconectarea consumului.

(5) Fiecare OTS elaborează schema pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței în conformitate cu parametrii pentru descărcarea de sarcină în timp real prevăzuți în anexă. Schema trebuie să includă deconectarea consumului la frecvențe diferite, de la un „nivel inițial obligatoriu” până la un „nivel final obligatoriu”, în cadrul unui interval de implementare, respectând un număr minim de tranșe și o valoare maximă a acestora. Intervalul de implementare definește abaterea maximă admisibilă a consumului net care trebuie să fie deconectat față de consumul net țintă care trebuie să fie deconectat la o anumită frecvență, calculată prin interpolarea liniară între nivelurile inițiale și finale obligatorii. Intervalul de implementare nu trebuie să permită deconectarea unui volum de consum net mai mic decât consumul net care trebuie să fie deconectat la nivelul inițial obligatoriu. O tranșă nu poate fi considerată ca atare dacă nu se deconectează consumul net atunci când această tranșă este atinsă.

(6) Fiecare OTS și OD instalează releele necesare pentru deconectarea consumului la scăderea frecvenței luând în considerare cel puțin comportamentul consumului și producția dispersată.

(7) La punerea în aplicare a schemei pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței în temeiul notificării prevăzute la articolul 12 alineatul (2), fiecare OTS și OD:

- (a) evită stabilirea unei temporizări intenționate suplimentare față de timpul de acționare al releelor și al întrerupătoarelor de circuit;
- (b) reduc la minimum deconectarea unităților generatoare, în special a celor care furnizează inerție; și
- (c) limitează riscul ca schema să conducă la abateri de fluxuri de putere și la abateri de tensiune în afara limitelor de siguranță în funcționare.

În cazul în care un OD nu poate îndeplini cerințele de la literele (b) și (c), acesta informează OTS și propune cerința pe care o poate aplica. OTS, în consultare cu OD, stabilește cerințele aplicabile, pe baza unei analize cost-beneficiu comune.

(8) Schema pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței din planul de apărare a sistemului poate prevedea deconectarea consumului net pe baza vitezei de variație a frecvenței, cu condiția:

- (a) să fie activată doar:
 - (i) atunci când abaterea de frecvență este mai mare decât abaterea maximă de frecvență în regim staționar și dacă viteza de variație a frecvenței este mai mare decât cea produsă de incidentul de referință;
 - (ii) până când frecvența atinge frecvența nivelului inițial obligatoriu pentru deconectarea consumului;

- (b) să respecte cerințele din anexă; și
- (c) să fie necesară și justificată pentru a menține în mod eficient siguranța în funcționare.
- (9) În cazul în care schema pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței din planul de apărare a sistemului include deconectarea consumului net pe baza vitezei de variație a frecvenței, astfel cum se descrie la alineatul (8), OTS transmite autorității naționale de reglementare, în termen de 30 de zile de la punerea în aplicare, un raport cuprinzând o explicație detaliată a justificării, punerii în aplicare și impactului acestei măsuri.
- (10) În schema pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței din planul de apărare a sistemului, OTS poate include tranșe suplimentare pentru deconectarea consumului net sub nivelul final obligatoriu pentru deconectarea consumului stabilit în anexă.
- (11) Fiecare OTS are dreptul să pună în aplicare scheme suplimentare de protecție a sistemului care sunt declanșate de o frecvență mai mică sau egală cu frecvența nivelului final obligatoriu al deconectării consumului și care au ca scop accelerarea procesului de restaurare. OTS se asigură că aceste scheme suplimentare nu deteriorează și mai mult frecvența.

Articolul 16

Schema de automatizare la creșterea frecvenței

- (1) Schema de automatizare la creșterea frecvenței din planul de apărare a sistemului duce la scăderea automată a puterii active totale injectate în fiecare zonă de reglaj frecvență-putere.
- (2) În consultare cu ceilalți OTS din zona sa sincronă, fiecare OTS stabilește următorii parametri ai schemei sale de automatizare la creșterea frecvenței:
- (a) pragurile frecvenței pentru activarea schemei; și
- (b) rata de reducere a injectării de putere activă.
- (3) Fiecare OTS își elaborează schema de automatizare la creșterea frecvenței luând în considerare capacitățile unităților generatoare în ceea ce privește reglajul de frecvență limitat la creșterea frecvenței și ale unităților de stocare a energiei, în zona sa de reglaj frecvență-putere. Dacă reglajul de frecvență limitat la creșterea frecvenței nu există sau nu este suficient pentru a îndeplini cerințele prevăzute la alineatul (2) literele (a) și (b), fiecare OTS stabilește în plus o deconectare liniară graduală a producției, în zona sa de reglaj frecvență-putere. OTS stabilește valoarea maximă a tranșelor pentru deconectarea unităților generatoare și/sau a sistemelor HVDC, în consultare cu ceilalți OTS din zona sa sincronă.

Articolul 17

Schema automată împotriva colapsurilor de tensiune

- (1) Schema automată împotriva colapsurilor de tensiune din planul de apărare a sistemului poate include una sau mai multe dintre următoarele scheme, în funcție de rezultatele evaluării securității sistemului efectuate de un OTS:
- (a) o schemă pentru deconectarea consumului la scăderea tensiunii, în conformitate cu articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2016/1388;
- (b) o schemă pentru blocarea comutatoarelor de ploturi sub sarcină, în conformitate cu articolul 19 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2016/1388; și
- (c) scheme de protecție a sistemului pentru menținerea tensiunii în limitele admisibile.
- (2) Cu excepția cazului în care evaluarea efectuată în temeiul alineatului (1) demonstrează că punerea în aplicare a unei scheme pentru blocarea comutatoarelor de ploturi sub sarcină nu este necesară pentru a preveni un colaps de tensiune în zona de reglaj a OTS, OTS stabilește condițiile în care are loc blocarea comutatoarelor de ploturi sub sarcină în conformitate cu articolul 19 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2016/1388, incluzând cel puțin:
- (a) metoda de blocare (locală sau de la distanță, din camera de comandă);
- (b) pragul nivelului de tensiune în punctul de racordare;
- (c) direcția fluxului de putere reactivă; și
- (d) intervalul de timp maxim dintre detectarea pragului și blocare.

Articolul 18

Procedura de gestionare a abaterilor de frecvență

(1) Procedura de gestionare a abaterilor de frecvență din planul de apărare a sistemului trebuie să conțină un set de măsuri pentru gestionarea unei abateri de frecvență în afara limitelor de frecvență definite pentru starea de alertă la articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485. Procedura de gestionare a abaterilor de frecvență trebuie să fie în concordanță cu procedurile stabilite pentru măsurile de remediere care trebuie gestionate în mod coordonat în conformitate cu articolul 78 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2017/1485 și trebuie să îndeplinească cel puțin următoarele cerințe:

- (a) scăderea producției este mai mică decât scăderea consumului în timpul evenimentelor de scădere a frecvenței; și
- (b) scăderea producției este mai mare decât scăderea consumului în timpul evenimentelor de creștere a frecvenței.

(2) Fiecare OTS trebuie să adapteze modul de operare al reglajului frecvență-putere pentru a preveni interferența cu activarea sau cu dezactivarea manuală a puterii active, astfel cum se prevede la alineatele (3) și (5).

(3) Fiecare OTS are dreptul să stabilească o valoare de referință a puterii active care trebuie să fie menținută de fiecare URS identificat în temeiul articolului 11 alineatul (4) litera (c), cu condiția ca valoarea de referință să respecte constrângerile tehnice ale URS. Fiecare OTS are dreptul să stabilească o valoare de referință a puterii active care trebuie să fie menținută de fiecare furnizor de servicii de apărare, cu condiția ca această măsură să li se aplice în conformitate cu termenii și condițiile de la articolul 4 alineatul (4) și ca valoarea de referință să respecte constrângerile tehnice ale furnizorului de servicii de apărare. URS și furnizorii de servicii de apărare execută fără întârzieri nejustificate instrucțiunile transmise de OTS direct sau indirect, prin intermediul OD, și rămân în această stare până la transmiterea unor noi instrucțiuni. În cazul în care instrucțiunile sunt transmise în mod direct, OTS informează OD relevanți fără întârzieri nejustificate.

(4) Fiecare OTS are dreptul să deconecteze URS și furnizorii de servicii de apărare, în mod direct sau indirect, prin intermediul OD. URS și furnizorii de servicii de apărare rămân deconectați până la transmiterea de noi instrucțiuni. În cazul în care URS sunt deconectați în mod direct, OTS informează OD relevanți fără întârzieri nejustificate. În termen de 30 de zile de la data incidentului, OTS elaborează un raport care conține o explicație detaliată a justificării, punerii în aplicare și impactului acestei acțiuni, îl transmite autorității de reglementare relevante în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE și, de asemenea, îl pune la dispoziția utilizatorilor sistemului afectați în mod semnificativ.

(5) Înainte de activarea schemei pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței, prevăzute la articolul 15, și cu condiția ca viteza de variație a frecvenței să permită acest lucru, fiecare OTS activează consumul comandabil din partea furnizorilor de servicii de apărare relevanți, în mod direct sau indirect, prin intermediul OD, și:

- (a) declanșează trecerea unităților de stocare a energiei care funcționează în regim de consumator la regim de generator, la valoarea de referință a puterii active definită de OTS în planul de apărare a sistemului; sau
- (b) dacă unitatea de stocare a energiei nu are capacitatea de a realiza această trecere suficient de rapid pentru a stabiliza frecvența, deconectează manual unitatea de stocare a energiei.

Articolul 19

Procedura de gestionare a abaterilor de tensiune

(1) Procedura de gestionare a abaterilor de tensiune din planul de apărare a sistemului trebuie să conțină un set de măsuri pentru gestionarea abaterilor de tensiune în afara limitelor de siguranță în funcționare definite la articolul 25 din Regulamentul (UE) 2017/1485.

(2) Fiecare OTS are dreptul să stabilească un interval al puterii reactive sau al tensiunii și să solicite menținerea acestuia de către OD și URS identificați pentru această măsură în temeiul articolului 11 alineatul (4), în conformitate cu articolele 28 și 29 din Regulamentul (UE) 2017/1485.

(3) La cererea unui OTS învecinat aflat în stare de urgență, fiecare OTS pune la dispoziție toate capacitățile de putere reactivă care nu duc la declanșarea stării de urgență sau de colaps a sistemului său de transport.

Articolul 20

Procedura de gestionare a fluxului de putere

(1) Procedura de gestionare a fluxului de putere din planul de apărare a sistemului trebuie să conțină un set de măsuri pentru gestionarea fluxului de putere în afara limitelor de siguranță în funcționare definite la articolul 25 din Regulamentul (UE) 2017/1485.

(2) Fiecare OTS are dreptul să stabilească o valoare de referință a puterii active care trebuie să fie menținută de fiecare URS identificat în temeiul articolului 11 alineatul (4) litera (c), cu condiția ca valoarea de referință să respecte constrângerile tehnice ale URS. Fiecare OTS are dreptul să stabilească o valoare de referință a puterii active care trebuie să fie menținută de fiecare furnizor de servicii de apărare, cu condiția ca această măsură să li se aplice în conformitate cu termenii și condițiile de la articolul 4 alineatul (4) și ca valoarea de referință să respecte constrângerile tehnice ale furnizorilor de servicii de apărare. URS și furnizorii de servicii de apărare execută fără întârzieri nejustificate instrucțiunile transmise de OTS direct sau indirect, prin intermediul OD, și rămân în această stare până la transmiterea unor noi instrucțiuni. În cazul în care instrucțiunile sunt transmise în mod direct, OTS informează OD relevanți fără întârzieri nejustificate.

(3) Fiecare OTS are dreptul să deconecteze URS și furnizorii de servicii de apărare, în mod direct sau indirect, prin intermediul OD. URS și furnizorii de servicii de apărare rămân deconectați până la transmiterea de noi instrucțiuni. În cazul în care URS sunt deconectați în mod direct, OTS informează OD relevanți fără întârzieri nejustificate. În termen de 30 de zile de la data incidentului, OTS elaborează un raport care conține o explicație detaliată a justificării, punerii în aplicare și impactului acestei acțiuni și îl transmite autorității de reglementare relevante în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE.

Articolul 21

Asistență pentru procedura puterii active

(1) În cazul absenței adevanței în zona de reglaj în intervalul pentru ziua următoare și în intervalul intrazilnic, identificată în temeiul articolului 107 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485, și înainte de eventuala suspendare a activităților de piață în temeiul articolului 35, un OTS are dreptul să solicite asistență pentru putere activă de la:

- (a) orice furnizor de servicii de echilibrare care, la solicitarea OTS, își modifică starea de disponibilitate pentru a-i pune la dispoziție întreaga sa putere activă, cu condiția ca aceasta să nu fi fost activată deja prin piața de echilibrare și cu respectarea constrângerilor sale tehnice;
- (b) orice URS racordat în zona sa de reglaj frecvență-putere, care nu oferă deja un serviciu de echilibrare către OTS și care, la solicitarea OTS, îi pune la dispoziție întreaga sa putere activă, cu respectarea constrângerilor sale tehnice; și
- (c) orice alt OTS aflat în stare normală sau de alertă.

(2) Un OTS poate activa asistența pentru putere activă din partea unui furnizor de servicii de echilibrare sau a unui URS, în temeiul alineatului (1) literele (a) și (b), numai dacă a activat toate ofertele de energie de echilibrare disponibile, ținând cont de capacitatea interzonală disponibilă la momentul absenței adevanței în zona de reglaj.

(3) Fiecare OTS care a primit o cerere de asistență pentru putere activă în temeiul alineatului (1) litera (c):

- (a) pune la dispoziție ofertele nepartajate;
- (b) are dreptul să activeze energia de echilibrare disponibilă, pentru a furniza puterea corespunzătoare operatorului de transport și de sistem care a făcut solicitarea; și
- (c) are dreptul să solicite asistență pentru putere activă din partea furnizorilor săi de servicii de echilibrare și din partea oricărui URS racordat în zona sa de reglaj frecvență-putere care nu furnizează deja un serviciu de echilibrare operatorului de transport și de sistem, pentru a furniza asistența corespunzătoare pentru putere activă operatorului de transport și de sistem care a făcut solicitarea.

(4) La activarea puterii active solicitate în temeiul alineatului (1) litera (c), OTS solicitant și OTS care au primit solicitarea au dreptul să utilizeze:

- (a) capacitatea interzonală disponibilă în cazul în care activarea are loc înainte de ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale și dacă furnizarea capacităților interzonale în cauză nu a fost suspendată în temeiul articolului 35;
- (b) capacitatea suplimentară care poate fi disponibilă ca urmare a stării în timp real a sistemului, caz în care OTS solicitant și OTS care au primit solicitarea își coordonează acțiunile cu alți OTS afectați în mod semnificativ, în conformitate cu articolul 6 alineatul (5).

(5) După ce OTS solicitant și OTS care au primit solicitarea au stabilit de comun acord condițiile privind furnizarea de asistență pentru putere activă, cantitatea stabilită de putere activă și intervalul orar pentru furnizare sunt ferme, cu excepția cazului în care sistemul de transport al OTS care furnizează asistența intră în stare de urgență sau de colaps.

Articolul 22

Procedura de deconectare manuală a consumului

- (1) Pe lângă măsurile prevăzute la articolele 18-21, fiecare OTS poate stabili un volum de consum net care trebuie să fie deconectat manual, direct de către OTS sau indirect, prin intermediul OD, atunci când acest lucru este necesar pentru a preveni propagarea sau agravarea unei stări de urgență. În cazul în care consumul trebuie să fie deconectat direct, OTS informează OD relevanți fără întârziere.
- (2) OTS activează deconectarea manuală a consumului net menționată la alineatul (1) pentru:
- (a) pentru a remedia situațiile de suprasarcină sau de scădere a tensiunii; sau
 - (b) pentru a remedia situațiile în care a fost solicitată asistență pentru puterea activă în temeiul articolului 21, dar aceasta nu este suficientă pentru a menține adecvanța în zona de reglaj în intervalul pentru ziua următoare și în intervalul intrazilnic, în temeiul articolului 107 din Regulamentul (UE) 2017/1485, ceea ce generează un risc de abatere de la limitele de stabilitate ale frecvenței în zona sincronă.
- (3) OTS notifică operatorilor de sisteme de distribuție volumul de consum net stabilit în temeiul alineatului (1) care trebuie să fie deconectat de la sistemele lor de distribuție. Fiecare OD deconectează volumul notificat de consum net, fără întârzieri nejustificate.
- (4) În termen de 30 de zile de la data incidentului, OTS elaborează un raport care conține o explicație detaliată a justificării, punerii în aplicare și impactului acestei acțiuni și îl transmite autorității de reglementare relevante în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE.

CAPITOLUL III

PLANUL DE RESTAURARE

SECȚIUNEA 1

Dispoziții generale

Articolul 23

Elaborarea planului de restaurare

- (1) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS elaborează un plan de restaurare, în consultare cu OD și URS relevanți, cu autoritățile naționale de reglementare sau entitățile menționate la articolul 4 alineatul (3), cu OTS învecinați și cu ceilalți OTS din respectiva zonă sincronă.
- (2) La elaborarea planului său de restaurare, fiecare OTS trebuie să țină cont de cel puțin următoarele elemente:
- (a) comportamentul și capacitățile de consum și producție;
 - (b) nevoile specifice ale utilizatorilor de rețea semnificativi cu prioritate ridicată incluși în lista menționată la alineatul (4); și
 - (c) caracteristicile rețelei sale și ale rețelelor subiacente ale OD.
- (3) Planul de restaurare conține cel puțin următoarele dispoziții:
- (a) condițiile de activare a planului de restaurare, în conformitate cu articolul 25;
 - (b) instrucțiunile planului de restaurare care trebuie să fie emise de OTS; și
 - (c) măsurile care fac obiectul consultării sau coordonării în timp real cu părțile identificate.
- (4) În special, planul de restaurare trebuie să includă următoarele elemente:
- (a) o listă a măsurilor care trebuie să fie puse în aplicare de OTS în ceea ce privește instalațiile sale;
 - (b) o listă a măsurilor care trebuie să fie puse în aplicare de către OD și o listă cu OD responsabili cu punerea în aplicare a măsurilor respective în ceea ce privește instalațiile lor;
 - (c) o listă cu URS responsabili cu punerea în aplicare, în ceea ce privește instalațiile lor, a măsurilor care rezultă din cerințele obligatorii prevăzute în Regulamentele (UE) 2016/631, (UE) 2016/1388 și (UE) 2016/1447 sau din legislația națională și o listă a măsurilor care trebuie puse în aplicare de respectivii URS;
 - (d) o listă a utilizatorilor de rețea semnificativi cu prioritate ridicată și termenii și condițiile privind deconectarea și repunerea lor sub tensiune;

- (e) o listă a stațiilor electrice care sunt esențiale pentru procedurile din planul său de restaurare;
 - (f) numărul de surse de alimentare din zona de reglaj a OTS necesare pentru a repune sub tensiune sistemul printr-o strategie de repunere sub tensiune de jos în sus, având capacitate de pornire fără sursă de tensiune din sistem, capacitate de resincronizare rapidă (prin funcționare izolată pe servicii proprii) și capacitate de funcționare în regim insularizat; și
 - (g) termenele de punere în aplicare pentru fiecare măsură menționată.
- (5) Planul de restaurare trebuie să includă cel puțin următoarele măsuri tehnice și organizatorice menționate în capitolul III:
- (a) procedura de repunere sub tensiune, în conformitate cu secțiunea 2;
 - (b) procedura de gestionare a frecvenței, în conformitate cu secțiunea 3; și
 - (c) procedura de resincronizare, în conformitate cu secțiunea 4.
- (6) Măsurile cuprinse în planul de restaurare trebuie să respecte următoarele principii:
- (a) impactul lor asupra utilizatorilor sistemului trebuie să fie minim;
 - (b) trebuie să fie eficiente din punct de vedere economic;
 - (c) trebuie să fie activate numai măsurile care sunt necesare; și
 - (d) nu declanșează starea de urgență sau starea de colaps a sistemelor de transport interconectate.

Articolul 24

Punerea în aplicare a planului de restaurare

- (1) Până la 18 decembrie 2019, fiecare OTS pune în aplicare măsurile din planul de restaurare care vizează sistemul de transport. OTS menține măsurile puse în aplicare.
- (2) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS notifică operatorilor de sisteme de distribuție racordați la sistemul de transport măsurile, inclusiv termenele de punere în aplicare, ce trebuie să fie puse în aplicare cu privire la:
- (a) instalațiile OD în temeiul articolului 23 alineatul (4); și
 - (b) instalațiile utilizatorilor de rețea semnificativi, identificați în temeiul articolului 23 alineatul (4) și racordați la sistemele lor de distribuție; și
 - (c) instalațiile furnizorilor de servicii de restaurare racordați la sistemele lor de distribuție; și
 - (d) instalațiile operatorilor de sisteme de distribuție racordați la sistemele lor de distribuție.
- (3) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS notifică URS identificați în temeiul articolului 23 alineatul (4) și furnizorilor de servicii de restaurare racordați în mod direct la sistemul său de transport măsurile care trebuie să fie puse în aplicare în instalațiile lor, inclusiv termenele de punere în aplicare în temeiul articolului 23 alineatul (4) litera (g).
- (4) Dacă legislația națională prevede acest lucru, OTS transmite notificarea în mod direct URS identificați în temeiul articolului 23 alineatul (4) și furnizorilor de servicii de restaurare și OD racordați la sistemele de distribuție și informează OD vizat cu privire la notificare.
- (5) În cazul în care un OTS transmite o notificare unui OD în conformitate cu alineatul (2), acesta notifică la rândul său, fără întârziere, URS, furnizorilor de servicii de restaurare și OD racordați la sistemul său de distribuție măsurile din planul de restaurare pe care aceștia trebuie să le pună în aplicare în instalațiile lor, inclusiv termenele de punere în aplicare, în temeiul articolului 23 alineatul (4) litera (g).
- (6) Fiecare OD, URS și furnizor de servicii de restaurare notificat:
- (a) pune în aplicare măsurile notificate nu mai târziu de 12 luni de la data notificării;
 - (b) confirmă operatorului de sistem notificator că măsurile au fost puse în aplicare, iar acesta, dacă este diferit de OTS, notifică confirmarea OTS; și
 - (c) menține măsurile puse în aplicare în ceea ce privește instalațiile sale.

*Articolul 25***Activarea planului de restaurare**

- (1) Fiecare OTS trebuie să activeze procedurile din planul său de restaurare în coordonare cu OD și URS identificați în temeiul articolului 23 alineatul (4) și cu furnizorii de servicii de restaurare, în următoarele cazuri:
- (a) când sistemul se află în stare de urgență în conformitate cu criteriile prevăzute la articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2017/1485, după ce sistemul a fost stabilizat ca urmare a activării măsurilor din planul de apărare a sistemului; sau
 - (b) când sistemul se află în stare de colaps în conformitate cu criteriile prevăzute la articolul 18 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2017/1485.
- (2) În timpul restaurării sistemului, fiecare OTS identifică și monitorizează:
- (a) suprafața și granițele regiunii sau regiunilor sincronizate din care face parte zona sa de reglaj;
 - (b) OTS cu care împarte o regiune sincronizată sau mai multe regiuni sincronizate; și
 - (c) rezervele de putere activă disponibile în zona sa de reglaj.
- (3) Fiecare OD și URS identificat în temeiul articolului 23 alineatul (4), precum și fiecare furnizor de servicii de restaurare execută fără întârzieri nejustificate instrucțiunile din planul de restaurare emise de OTS în temeiul articolului 23 alineatul (3) litera (b), în conformitate cu procedurile din planul de restaurare.
- (4) Fiecare OTS activează procedurile din planul de restaurare care au un impact transfrontalier semnificativ, în coordonare cu OTS afectați.

*SECȚIUNEA 2***Repunerea sub tensiune***Articolul 26***Procedura de repunere sub tensiune**

- (1) Procedura de repunere sub tensiune din planul de restaurare trebuie să conțină un set de măsuri care să permită OTS să aplice:
- (a) o strategie de repunere sub tensiune de sus în jos; și
 - (b) o strategie de repunere sub tensiune de jos în sus.
- (2) În ceea ce privește strategia de repunere sub tensiune de jos în sus, procedura de repunere sub tensiune trebuie să includă cel puțin măsuri pentru:
- (a) gestionarea abaterilor de tensiune și de frecvență cauzate de repunerea sub tensiune;
 - (b) monitorizarea și gestionarea funcționării în regim insularizat; și
 - (c) resincronizarea zonelor care funcționează în regim insularizat.

*Articolul 27***Activarea procedurii de repunere sub tensiune**

- (1) La activarea procedurii de repunere sub tensiune, fiecare OTS stabilește strategia care trebuie să fie aplicată, ținând seama de:
- (a) disponibilitatea surselor de putere cu capacitate de repunere sub tensiune din zona sa de reglaj;
 - (b) durata preconizată și riscurile strategiilor de repunere sub tensiune posibile;
 - (c) condițiile sistemelor electroenergetice;
 - (d) condițiile sistemelor racordate în mod direct, incluzând cel puțin starea interconexiunilor;
 - (e) utilizatorii de rețea semnificativi cu prioritate ridicată incluși în lista menționată la articolul 23 alineatul (4); și
 - (f) posibilitatea de a combina strategiile de repunere sub tensiune de sus în jos și de repunere sub tensiune de jos în sus.

- (2) La aplicarea unei strategii de repunere sub tensiune de sus în jos, fiecare OTS gestionează conectarea consumului și producției cu scopul de a restabili frecvența la frecvența nominală, cu o toleranță maximă a abaterii maxime de frecvență în regim staționar. Fiecare OTS aplică cerințele privind conectarea consumului și producției definite de responsabilul cu frecvența, în cazul în care acesta este desemnat în conformitate cu articolul 29.
- (3) La aplicarea unei strategii de repunere sub tensiune de jos în sus, fiecare OTS gestionează conectarea consumului și producției cu scopul de a restabili frecvența la frecvența-țintă stabilită în conformitate cu articolul 28 alineatul (3) litera (c).
- (4) În timpul repunerii sub tensiune, OTS, după consultarea OD, stabilește și notifică volumul de consum net care trebuie să fie reconectat la rețelele de distribuție. Fiecare OD reconectează volumul notificat de consum net, respectând, în același timp, sincronizarea și încărcarea automată a consumului și ținând seama de reconectarea automată a consumului și producției în rețeaua sa.
- (5) Fiecare OTS informează OTS învecinați privind capacitatea sa de a sprijini o strategie de repunere sub tensiune de sus în jos.
- (6) Pentru activarea unei strategii de repunere sub tensiune de sus în jos, OTS solicită OTS învecinați să sprijine repunerea sub tensiune. Acest sprijin poate consta în asistență pentru puterea activă, în conformitate cu articolul 21 alineatele (3)-(5). OTS care au primit solicitarea oferă asistență pentru repunerea sub tensiune, cu excepția cazului în care acest fapt ar declanșa starea de urgență sau de colaps a sistemelor lor. În acest caz, OTS solicitant utilizează strategia de repunere sub tensiune de jos în sus.

SECȚIUNEA 3

Gestionarea frecvenței

Articolul 28

Procedura de gestionare a frecvenței

- (1) Procedura de gestionare a frecvenței din planul de restaurare conține un set de măsuri vizând restabilirea frecvenței sistemului la frecvența nominală.
- (2) Fiecare OTS activează procedura de gestionare a frecvenței:
- (a) pentru pregătirea procedurii de resincronizare, atunci când o zonă sincronă este divizată în mai multe regiuni sincronizate;
 - (b) în cazul unor abateri de frecvență în zona sincronă; sau
 - (c) în cazul repunerii sub tensiune.
- (3) Procedura de gestionare a frecvenței include cel puțin:
- (a) o listă de acțiuni în ceea ce privește stabilirea parametrilor regulatorului frecvență-putere înainte de desemnarea responsabililor cu frecvența;
 - (b) desemnarea responsabililor cu frecvența;
 - (c) stabilirea frecvenței-țintă în cazul strategiei de repunere sub tensiune de jos în sus;
 - (d) gestionarea frecvenței după o abatere de frecvență; și
 - (e) gestionarea frecvenței după divizarea zonei sincrone;
 - (f) stabilirea volumului consumului și al producției care trebuie să fie reconectate, ținând seama de rezervele de putere activă disponibile în regiunea sincronizată, pentru a evita abaterile de frecvență majore.

Articolul 29

Desemnarea responsabilului cu frecvența

- (1) În timpul restaurării sistemului, dacă o zonă sincronă este divizată în mai multe regiuni sincronizate, OTS din fiecare regiune sincronizată desemnează un responsabil cu frecvența, în conformitate cu alineatul (3).
- (2) În timpul restaurării sistemului, dacă o zonă sincronă nu este divizată, dar frecvența sistemului depășește limitele de frecvență pentru starea de alertă definită la articolul 18 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485, toți OTS din zona sincronă desemnează un responsabil cu frecvența, în conformitate cu alineatul (3).

(3) OTS cu cel mai ridicat factor K estimat în timp real este desemnat responsabil cu frecvența, cu excepția cazului în care OTS din regiunea sincronizată sau din zona sincronă convin să desemneze un alt OTS ca responsabil cu frecvența. În acest caz, OTS din regiunea sincronizată sau din zona sincronă țin seama de următoarele criterii:

- (a) cantitatea de rezerve de putere activă disponibilă și în special rezervele pentru restabilirea frecvenței;
- (b) capacitățile disponibile pe interconexiuni;
- (c) disponibilitatea măsurătorilor frecvenței operatorilor de transport și de sistem din regiunea sincronizată sau din zona sincronă; și
- (d) disponibilitatea măsurătorilor unor elemente critice din regiunea sincronizată sau din zona sincronă.

(4) Prin derogare de la alineatul (3), în cazul în care mărimea zonei sincrone în cauză și situația în timp real permit acest lucru, OTS din zona sincronă pot desemna un responsabil cu frecvența prestabilit.

(5) OTS desemnat ca responsabil cu frecvența în temeiul alineatelor (1) și (2) informează fără întârziere ceilalți OTS din zona sincronă cu privire la această desemnare.

(6) Responsabilul cu frecvența desemnat acționează în această calitate până când:

- (a) un alt responsabil cu frecvența este desemnat pentru regiunea sa sincronizată;
- (b) un nou responsabil cu frecvența este desemnat ca urmare a resincronizării regiunii sale sincronizate cu o altă regiune sincronizată; sau
- (c) până când zona sincronă a fost complet resincronizată, frecvența sistemului se încadrează în intervalul de variație a frecvenței standard și reglajul frecvență-putere asigurat de fiecare OTS din zona sincronă este readus la starea de funcționare normală, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/1485.

Articolul 30

Gestionarea frecvenței după o abatere de frecvență

(1) În timpul restaurării sistemului, dacă a fost desemnat un responsabil cu frecvența în temeiul articolului 29 alineatul (3), OTS din zona sincronă, cu excepția responsabilului cu frecvența, suspendă, ca o primă măsură, activarea manuală a rezervelor pentru restabilirea frecvenței și a rezervelor de înlocuire.

(2) Responsabilul cu frecvența stabilește, după consultarea celorlalți OTS din zona sincronă, modul de operare al reglajului frecvență-putere asigurat de către fiecare OTS din zona sincronă.

(3) Responsabilul cu frecvența gestionează activarea manuală a rezervelor pentru restabilirea frecvenței și a rezervelor de înlocuire în zona sincronă, în scopul de a restabili frecvența zonei sincrone la frecvența nominală și ținând seama de limitele de siguranță în funcționare definite în temeiul articolului 25 din Regulamentul (UE) 2017/1485. La cerere, fiecare OTS din zona sincronă acordă sprijin responsabilului cu frecvența.

Articolul 31

Gestionarea frecvenței după divizarea zonei sincrone

(1) În timpul restaurării sistemului, dacă a fost desemnat un responsabil cu frecvența în temeiul articolului 29 alineatul (3), OTS din fiecare regiune sincronizată, cu excepția responsabilului cu frecvența, suspendă ca o primă măsură activarea manuală a rezervelor pentru restabilirea frecvenței și a rezervelor de înlocuire.

(2) Responsabilul cu frecvența stabilește, după consultarea celorlalți OTS din regiunea sincronizată, modul de operare al reglajului frecvență-putere asigurat de către fiecare OTS din regiunea sincronizată.

(3) Responsabilul cu frecvența gestionează activarea manuală a rezervelor pentru restabilirea frecvenței și a rezervelor de înlocuire în regiunea sincronizată, în scopul de a restabili frecvența regiunii sincronizate la frecvența-țintă stabilită de responsabilul cu resincronizarea, dacă este cazul, în temeiul articolului 34 alineatul (1) litera (a) și ținând seama de limitele de siguranță în funcționare stabilite în temeiul articolului 25 din Regulamentul (UE) 2017/1485. În cazul în care nu este numit un responsabil cu resincronizarea pentru regiunea sincronizată, responsabilul cu frecvența are ca obiectiv restabilirea frecvenței la frecvența nominală. La cerere, fiecare OTS din regiunea sincronizată acordă sprijin responsabilului cu frecvența.

SECȚIUNEA 4

Resincronizarea

Articolul 32

Procedura de resincronizare

Procedura de resincronizare din planul de restaurare include cel puțin:

- (a) desemnarea unui responsabil cu resincronizarea;
- (b) măsurile care permit OTS să aplice o strategie de resincronizare; și
- (c) limitele maxime pentru diferența de unghi, diferențele de frecvență și tensiune pentru liniile de conexiune.

Articolul 33

Desemnarea responsabilului cu resincronizarea

(1) În timpul restaurării sistemului, dacă două regiuni sincronizate pot fi resincronizate fără a pune în pericol siguranța în funcționare a sistemelor de transport, responsabilii cu frecvența din aceste regiuni sincronizate desemnează un responsabil cu resincronizarea prin consultarea cel puțin a operatorului sau operatorilor de transport și de sistem identificat (identificați) drept posibil(i) responsabil(i) cu resincronizarea și în conformitate cu alineatul (2). Fiecare responsabil cu frecvența informează fără întârziere OTS din regiunea sa sincronizată cu privire la responsabilul cu resincronizarea desemnat.

(2) Pentru fiecare pereche de regiuni sincronizate care trebuie să fie resincronizate, responsabilul cu resincronizarea este operatorul de transport și de sistem care:

- (a) operează cel puțin o stație electrică echipată cu un dispozitiv de conectare cu control în sincronism la granița dintre cele două regiuni sincronizate care trebuie să fie resincronizate;
- (b) are acces la măsurătorile de frecvență din ambele regiuni sincronizate;
- (c) are acces la măsurătorile de tensiune la stațiile electrice între care se situează punctele de resincronizare potențiale; și
- (d) este capabil să regleze tensiunea punctelor de resincronizare potențiale.

(3) În cazul în care criteriile menționate la alineatul (2) sunt îndeplinite de mai mulți OTS, este desemnat ca responsabil cu resincronizarea OTS cu cel mai mare număr de puncte de resincronizare potențiale între cele două regiuni sincronizate, cu excepția cazului în care responsabilii cu frecvența din cele două regiuni sincronizate convin să desemneze un alt OTS ca responsabil cu resincronizarea.

(4) Responsabilul cu resincronizarea desemnat acționează în această calitate până când:

- (a) un alt responsabil cu resincronizarea este desemnat pentru cele două regiuni sincronizate; sau
- (b) până când cele două regiuni sincronizate au fost resincronizate și toate etapele de la articolul 34 au fost finalizate.

Articolul 34

Strategia de resincronizare

(1) Înainte de resincronizare, responsabilul cu resincronizarea:

- (a) stabilește, în conformitate cu limitele maxime menționate la articolul 32:
 - (i) valoarea-țintă a frecvenței pentru resincronizare;
 - (ii) diferența maximă de frecvență între cele două regiuni sincronizate;
 - (iii) schimbul maxim de putere activă și reactivă; și
 - (iv) modul de operare al reglajului frecvență-putere;
- (b) selectează punctul de resincronizare, luând în considerare limitele de siguranță în funcționare în regiunile sincronizate;
- (c) stabilește și pregătește toate acțiunile necesare pentru resincronizarea celor două regiuni sincronizate la punctul de resincronizare;
- (d) stabilește și pregătește un set de acțiuni ulterioare pentru a crea conexiuni suplimentare între regiunile sincronizate; și
- (e) evaluează nivelul de pregătire a regiunilor sincronizate pentru resincronizare, ținând cont de condițiile stabilite la litera (a).

(2) Pentru îndeplinirea sarcinilor enumerate la alineatul (1), responsabilul cu resincronizarea se consultă cu responsabilii cu frecvența din regiunile sincronizate implicate și, în ceea ce privește sarcinile enumerate la literele (b)-(e), se consultă, de asemenea, cu OTS care operează stațiile electrice utilizate pentru resincronizare.

(3) Fiecare responsabil cu frecvența informează fără întârzieri nejustificate OTS din regiunea sa sincronizată cu privire la resincronizarea planificată.

(4) Atunci când sunt îndeplinite toate condițiile stabilite în conformitate cu alineatul (1) litera (a), responsabilul cu resincronizarea realizează resincronizarea prin activarea acțiunilor stabilite în conformitate cu alineatul (1) literele (c) și (d).

CAPITOLUL IV

INTERACȚIUNI PE PIAȚĂ

Articolul 35

Procedura pentru suspendarea activităților de piață

- (1) Un OTS poate suspenda temporar una sau mai multe activități de piață prevăzute la alineatul (2) în cazul în care:
- (a) sistemul de transport al OTS este în stare de colaps; sau
 - (b) OTS a epuizat toate opțiunile oferite de piață și continuarea activităților de piață în starea de urgență ar deteriora una sau mai multe dintre condițiile prevăzute la articolul 18 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2017/1485; sau
 - (c) continuarea activităților de piață ar scădea în mod semnificativ eficacitatea procesului de restaurare a stării normale sau de alertă; sau
 - (d) instrumentele și mijloacele de comunicare de care au nevoie OTS pentru a facilita activitățile de piață nu sunt disponibile.
- (2) Următoarele activități de piață pot fi suspendate în temeiul alineatului (1):
- (a) furnizarea capacității interzonale pentru alocarea capacității la granițele zonei de ofertare corespunzătoare pentru fiecare unitate de timp a pieței atunci când se preconizează că sistemul de transport nu va fi readus la starea normală sau de alertă;
 - (b) depunerea de către un prestator de servicii de echilibrare a ofertelor de capacitate de echilibrare și de energie de echilibrare;
 - (c) furnizarea de către o parte responsabilă cu echilibrarea a unei poziții echilibrate la sfârșitul intervalului de timp pentru ziua următoare, dacă termenii și condițiile privind echilibrarea impun acest lucru;
 - (d) furnizarea de modificări ale poziției părților responsabile cu echilibrarea;
 - (e) furnizarea programelor menționate la articolul 111 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485; și
 - (f) alte activități relevante de piață a căror suspendare este considerată necesară pentru a conserva și/sau a restaura sistemul.
- (3) În cazul suspendării activităților de piață în temeiul alineatului (1), la cererea OTS, fiecare URS funcționează, dacă este posibil din punct de vedere tehnic, la o valoare de referință a puterii active stabilită de OTS.
- (4) În cazul suspendării activităților de piață în temeiul alineatului (1), OTS poate suspenda integral sau parțial funcționarea proceselor sale afectate de o astfel de suspendare.
- (5) În cazul suspendării activităților de piață în temeiul alineatului (1), OTS își coordonează acțiunea cel puțin cu următoarele părți:
- (a) operatorii de transport și de sistem din regiunile de calcul al capacităților din care face parte OTS;
 - (b) operatorii de transport și de sistem cu care OTS a încheiat acorduri pentru coordonarea echilibrării;
 - (c) OPEED și alte entități desemnate sau delegate să execute activități de piață în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1222 din zona sa de reglaj;
 - (d) operatorii de transport și de sistem din blocul de reglaj frecvență-putere din care face parte OTS; și
 - (e) calculatorul capacității coordonate din regiunile de calcul al capacităților din care face parte OTS.
- (6) În cazul suspendării activităților de piață, fiecare OTS lansează procedura de comunicare prevăzută la articolul 38.

Articolul 36

Norme privind suspendarea și restabilirea activităților de piață

- (1) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS elaborează o propunere de norme privind suspendarea și restabilirea activităților de piață.
- (2) OTS publică aceste norme pe site-ul său, după aprobarea lor de către autoritatea de reglementare relevantă în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE.
- (3) Normele pentru suspendarea și restabilirea activităților de piață trebuie să fie compatibile, în măsura posibilului, cu:
- (a) normele privind furnizarea capacității interzonale în cadrul regiunilor de calcul al capacităților în cauză;
 - (b) normele privind depunerea de către furnizorii de servicii de echilibrare a ofertelor de capacitate de echilibrare și de energie de echilibrare care rezultă din acorduri cu alți OTS pentru coordonarea echilibrării;
 - (c) normele privind furnizarea de către o parte responsabilă cu echilibrarea a unei poziții de echilibrare la sfârșitul intervalului de timp pentru ziua următoare, dacă termenii și condițiile privind echilibrarea impun acest lucru;
 - (d) normele privind furnizarea de modificări ale poziției părților responsabile cu echilibrarea; și
 - (e) normele privind furnizarea programelor menționate la articolul 111 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485.
- (4) La elaborarea normelor privind suspendarea și restabilirea activităților de piață, fiecare OTS convertește situațiile menționate la articolul 35 alineatul (1) în parametri definiți în mod obiectiv, ținând seama de următorii factori:
- (a) procentul de deconectare a consumului în zona de reglaj frecvență-putere a OTS care corespunde:
 - (i) incapacității unei proporții importante a părților responsabile cu echilibrarea de a-și menține echilibrul; sau
 - (ii) necesității ca OTS să nu urmeze procesele de echilibrare obișnuite pentru a efectua în mod eficient repunerea sub tensiune;
 - (b) procentul de deconectare a producției în zona de reglaj frecvență-putere a OTS care corespunde incapacității unei proporții importante a părților responsabile cu echilibrarea de a-și menține echilibrul;
 - (c) proporția și distribuția geografică a elementelor sistemului de transport care nu sunt disponibile, corespunzând:
 - (i) desincronizării unei părți semnificative a zonei de reglaj frecvență-putere, ceea ce face ca procesele de echilibrare obișnuite să fie contraproductive; sau
 - (ii) reducerii la zero a capacității interzonale la granița (granițele) unei zone de ofertare;
 - (d) incapacitatea următoarelor entități afectate de a-și executa activitățile de piață din unul sau mai multe motive independente de voința lor:
 - (i) părțile responsabile cu echilibrarea;
 - (ii) furnizorii de servicii de echilibrare;
 - (iii) OPEED și alte entități desemnate sau delegate să execute activități de piață în temeiul Regulamentului (UE) 2015/1222;
 - (iv) OD racordați la sistemul de transport;
 - (e) absența unor instrumente și mijloace de comunicare care să funcționeze în mod corespunzător, necesare pentru a îndeplini:
 - (i) cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare sau a piețelor intrazilnice sau orice mecanism de alocare explicită a capacităților; sau
 - (ii) procesul de restabilire a frecvenței; sau
 - (iii) procesul de înlocuire a rezervelor; sau
 - (iv) furnizarea de o parte responsabilă cu echilibrarea a unei poziții de echilibrare în intervalul de timp pentru ziua următoare și furnizarea unei modificări a poziției sale; sau
 - (v) furnizarea programelor menționate la articolul 111 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2017/1485.
- (5) Normele privind suspendarea și restabilirea activităților de piață definesc un interval de timp care trebuie respectat pentru fiecare parametru definit în temeiul alineatului (4), înainte de a începe procedura de suspendare a activităților de piață.

- (6) OTS în cauză evaluează în timp real parametrii definiți în temeiul alineatului (4), pe baza informațiilor aflate la dispoziția sa.
- (7) Până la 18 decembrie 2020, ENTSO-E prezintă agenției un raport care evaluează nivelul de armonizare a normelor privind suspendarea și restabilirea activităților de piață stabilite de OTS și care identifică, după caz, domeniile în care este nevoie de armonizare.
- (8) Până la 18 iunie 2019, fiecare OTS prezintă ENTSO-E informațiile necesare pentru pregătirea și transmiterea raportului în conformitate cu alineatul (7).

Articolul 37

Procedura pentru restabilirea activităților de piață

- (1) OTS în cauză, în coordonare cu OPEED care își desfășoară activitatea în zona sa de reglaj și cu OTS învecinați, lansează procedura pentru restabilirea activităților de piață suspendate în temeiul articolului 35 alineatul (1), în cazul în care:
- (a) situația care a determinat suspendarea a luat sfârșit și nu se aplică nicio altă situație menționată la articolul 35 alineatul (1); și
 - (b) entitățile menționate la articolul 38 alineatul (2) au fost informate în mod corespunzător în prealabil, în conformitate cu articolul 38.
- (2) OTS în cauză, în coordonare cu OTS învecinați, lansează restabilirea proceselor OTS afectate de suspendarea activităților de piață atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute la alineatul (1) sau înainte, dacă este necesar să se restabilească activitățile de piață.
- (3) OPEED în cauză, în coordonare cu OTS și entitățile menționate la articolul 35 alineatul (5), lansează restabilirea proceselor relevante de cuplare unică a piețelor pentru ziua următoare și/sau a piețelor intrazilnice de îndată ce operatorul (operatorii) de transport și de sistem notifică faptul că procesele OTS au fost restabilite.
- (4) Atunci când furnizarea capacității interzonale a fost suspendată și ulterior restabilită, fiecare OTS în cauză actualizează capacitățile interzonale pentru alocarea capacității utilizând, dintre opțiunile de mai jos, opțiunea cea mai fezabilă și mai eficientă pentru fiecare unitate de timp a pieței:
- (a) utilizarea celor mai recente capacități interzonale disponibile, calculate de calculatorul capacității coordonate;
 - (b) lansarea proceselor de calcul al capacității regionale, aplicabile în conformitate cu articolele 29 și 30 din Regulamentul (UE) 2015/1222; sau
 - (c) stabilirea, în coordonare cu OTS din regiunea de calcul al capacităților, a capacităților interzonale pe baza condițiilor reale ale rețelei fizice.
- (5) În cazul în care o parte din întreaga zonă cuplată în care activitățile de piață au fost suspendate a revenit la starea normală sau de alertă, OPEED din zona respectivă are (au) dreptul să execute o cuplare a piețelor într-o parte a întregii zone cuplate, în consultare cu OTS și entitățile menționate la articolul 35 alineatul (5), cu condiția ca OTS să fi restabilit procesul de calcul al capacităților.
- (6) În termen de cel mult 30 de zile de la restabilirea activităților de piață, operatorul sau operatorii de transport și de sistem care au suspendat și au restabilit activitățile de piață elaborează un raport cel puțin în limba engleză, cuprinzând o explicație detaliată a justificării, punerii în aplicare și impactului suspendării activităților de piață și o trimitere la respectarea normelor privind suspendarea și restabilirea activităților de piață, îl prezintă autorității de reglementare relevante, în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE, și îl pun la dispoziția entităților menționate la articolul 38 alineatul (2).
- (7) Autoritățile de reglementare ale statelor membre sau agenția pot emite o recomandare către OTS în cauză, pentru a promova bunele practici și a preveni incidentele similare în viitor.

Articolul 38

Procedura de comunicare

- (1) Normele pentru suspendarea și restabilirea activităților de piață elaborate în temeiul articolului 36 conțin, de asemenea, o procedură de comunicare care prezintă în detaliu sarcinile și acțiunile pe care ar trebui să le îndeplinească fiecare parte, în conformitate cu diferitele sale roluri în timpul suspendării și restabilirii activităților de piață.

- (2) Procedura de comunicare prevede necesitatea transmiterii informațiilor, simultan, următoarelor entități:
- (a) părțile menționate la articolul 35 alineatul (5);
 - (b) părțile responsabile cu echilibrarea;
 - (c) furnizorii de servicii de echilibrare;
 - (d) OD racordați la sistemul de transport; și
 - (e) autoritățile de reglementare relevante din statele membre în cauză, în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE.
- (3) Procedura de comunicare include cel puțin următoarele etape:
- (a) notificarea de către OTS a faptului că activitățile de piață au fost suspendate în conformitate cu articolul 35;
 - (b) notificarea de către OTS a celei mai exacte estimări privind data și ora restaurării sistemului de transport;
 - (c) notificarea unei eventuale suspendări a activităților lor de către OPEED și alte entități desemnate să efectueze activități de piață în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1222 și cu Regulamentul (UE) 2016/1719;
 - (d) actualizările efectuate de OTS cu privire la procesul de restaurare a sistemului de transport;
 - (e) notificarea de către entitățile menționate la alineatul (2) literele (a)-(d) a faptului că instrumentele lor de piață și sistemele de comunicare sunt operaționale;
 - (f) notificarea de către operatorul (operatorii) de transport și de sistem a faptului că sistemul de transport a fost readus la starea normală sau de alertă;
 - (g) notificarea de către OPEED și alte entități desemnate sau delegate să execute activități de piață în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1222 a celei mai exacte estimări privind data și ora la care vor fi restabilite activitățile de piață; și
 - (h) confirmarea de către OPEED și alte entități desemnate sau delegate să execute activități de piață în conformitate cu Regulamentul (UE) 2015/1222 a faptului că activitățile de piață au fost restabilite.
- (4) Toate notificările și actualizările realizate de operatorul sau operatorii de transport și de sistem, de OPEED și de alte entități desemnate sau delegate să execute activitățile de piață menționate la alineatul (3) se publică pe site-urile respectivelor entități. Atunci când notificarea sau actualizarea pe internet nu este posibilă, entitatea care are obligația de a realiza notificarea informează, prin e-mail sau prin alte mijloace disponibile, cel puțin acele părți care participă în mod direct la activitățile de piață suspendate.
- (5) Notificarea în temeiul alineatului (3) litera (e) este transmisă prin e-mail sau prin orice alte mijloace disponibile operatorului de transport și de sistem în cauză.

Articolul 39

Norme pentru decontare în cazul suspendării activităților de piață

(1) Până la 18 decembrie 2018, fiecare OTS elaborează o propunere de norme pentru decontarea dezechilibrelor și decontarea capacității de echilibrare și a energiei de echilibrare, care se aplică pentru perioadele de decontare a dezechilibrelor în care activitățile de piață au fost suspendate. OTS poate propune aceleași norme pe care le aplică în cazul operațiunilor normale.

OTS publică aceste norme pe site-ul său, după aprobarea lor de către autoritatea de reglementare relevantă în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE.

Un OTS poate delega sarcinile care îi revin în temeiul prezentului articol uneia sau mai multor părți terțe, cu condiția ca partea terță în cauză să poată exercita funcția respectivă cel puțin la fel de eficient ca OTS. Un stat membru sau, după caz, o autoritate de reglementare, poate atribui sarcinile menționate în prezentul articol uneia sau mai multor părți terțe, cu condiția ca partea terță în cauză să poată exercita funcția respectivă cel puțin la fel de eficient ca OTS.

(2) Normele menționate la alineatul (1) se referă la operațiunile de decontare ale OTS și ale părților terțe, dacă este cazul, cu părțile responsabile cu echilibrarea, precum și cu furnizorii de servicii de echilibrare.

(3) Normele elaborate în conformitate alineatul (1):

- (a) asigură neutralitatea financiară a fiecărui OTS și parte terță în cauză menționați la alineatul (1);
- (b) evită distorsionarea stimulentei sau stimulentele contraproductive pentru părțile responsabile cu echilibrarea, furnizorii de servicii de echilibrare și OTS;

- (c) stimulează părțile responsabile cu echilibrarea să se străduiască să mențină echilibrul sau să contribuie la restabilirea echilibrului sistemului;
- (d) evită să impună sancțiuni financiare părților responsabile cu echilibrarea și furnizorilor de servicii de echilibrare ca urmare a efectuării acțiunilor solicitate de OTS;
- (e) descurajează suspendarea activităților de piață de către OTS, cu excepția cazului în care acest lucru este strict necesar, și stimulează OTS să restabilească activitățile de piață cât mai curând posibil; și
- (f) stimulează furnizorii de servicii de echilibrare să furnizeze operatorilor de transport și de sistem care asigură racordarea servicii care contribuie la restaurarea stării normale a sistemului.

CAPITOLUL V

SCHIMB DE INFORMAȚII ȘI COMUNICARE, INSTRUMENTE ȘI INSTALAȚII

Articolul 40

Schimb de informații

- (1) În plus față de dispozițiile articolelor 40-53 din Regulamentul (UE) 2017/1485, fiecare OTS, atunci când se află în stare de urgență, de colaps sau de restaurare, are dreptul să colecteze următoarele informații:
- (a) de la OD identificați în conformitate cu articolul 23 alineatul (4), informațiile necesare referitoare cel puțin la următoarele elemente:
 - (i) partea din rețeaua lor care funcționează în regim insularizat;
 - (ii) capacitatea de a sincroniza părțile din rețeaua lor care funcționează în regim insularizat; și
 - (iii) capacitatea de a trece la funcționarea în regim insularizat.
 - (b) de la URS identificați în conformitate cu articolul 23 alineatul (4) și furnizorii de servicii de restaurare, informații cu privire la cel puțin următoarele condiții:
 - (i) situația actuală a instalației;
 - (ii) limitele de funcționare;
 - (iii) durata totală a activării și timpul necesar pentru creșterea producției; și
 - (iv) procesele cu durată critică.
- (2) În timpul stării de urgență, de colaps sau de restaurare, în scopul procedurilor planului de apărare a sistemului și al procedurilor planului de restaurare, fiecare OTS furnizează în timp util următoarele informații, dacă sunt cunoscute de OTS:
- (a) informații oferite OTS învecinați cu privire la cel puțin următoarele elemente:
 - (i) suprafața și granițele regiunii sau regiunilor sincronizate din care face parte zona sa de reglaj;
 - (ii) restricții privind operarea regiunii sincronizate;
 - (iii) durata maximă și cantitatea de putere activă și reactivă care poate fi furnizată prin interconexiuni; și
 - (iv) orice alte restricții tehnice sau organizatorice;
 - (b) informații oferite responsabilului cu frecvența din regiunea sa sincronizată, cu privire la cel puțin următoarele elemente:
 - (i) restricții privind menținerea funcționării în regim insularizat;
 - (ii) consumul și producția suplimentare disponibile; și
 - (iii) existența unor rezerve de funcționare;
 - (c) informații oferite OD racordați la sistemul de transport, identificați în conformitate cu articolul 11 alineatul (4) și cu articolul 23 alineatul (4), cu privire la cel puțin următoarele elemente:
 - (i) starea sistemului său de transport;
 - (ii) limitele privind puterea activă și reactivă, sincronizarea și încărcarea automată a sarcinii, poziția plotului și a întrerupătorului de circuit la punctele de racordare;

- (iii) informații privind starea actuală și planificată a unităților generatoare racordate la OD, dacă OD nu are acces la aceste informații în mod direct; și
 - (iv) toate informațiile necesare care să permită coordonarea ulterioară cu părțile racordate la rețeaua de distribuție;
- (d) informații oferite furnizorilor de servicii de apărare, cu privire la cel puțin următoarele elemente:
- (i) starea sistemului său de transport; și
 - (ii) măsurile planificate care necesită participarea furnizorilor de servicii de apărare;
- (e) informații oferite OD și URS identificați în temeiul articolului 23 alineatul (4) și furnizorilor de servicii de restaurare, cu privire la cel puțin următoarele elemente:
- (i) starea sistemului său de transport;
 - (ii) capacitatea și planurile de repunere sub tensiune a cuplărilor; și
 - (iii) măsurile planificate care necesită participarea lor.
- (3) OTS în stare de urgență, de colaps sau de restaurare schimbă între ei informații privind cel puțin următoarele elemente:
- (a) circumstanțele care au condus la starea actuală a sistemului de transport, în măsura în care sunt cunoscute; și
 - (b) eventualele probleme care ar putea necesita asistență pentru puterea activă.
- (4) Un OTS în stare de urgență, de colaps sau de restaurare furnizează, în timp util, informații despre starea sistemului său de transport și, în cazul în care sunt disponibile, informații suplimentare care să explice situația sistemului de transport:
- (a) operatorilor pieței de energie electrică desemnați, care pun aceste informații la dispoziția participanților de pe piață, astfel cum se prevede la articolul 38;
 - (b) autorității sale de reglementare relevante în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE sau, în cazul în care acest lucru este prevăzut în mod explicit în legislația națională, entităților menționate la articolul 4 alineatul (3); și
 - (c) oricărei alte părți relevante, după caz.
- (5) OTS informează fiecare parte afectată cu privire la planul de teste elaborat în conformitate cu articolul 43 alineatele (2) și (3).

Articolul 41

Sisteme de comunicații

- (1) Fiecare OD și URS identificat în conformitate cu articolul 23 alineatul (4) literele (b) și (c), fiecare furnizor de servicii de restaurare și fiecare OTS trebuie să dispună de un sistem de comunicații de voce cu o redundanță a echipamentelor și surse de alimentare de rezervă suficiente pentru a permite schimbul de informații necesar pentru planul de restaurare timp de cel puțin 24 de ore, în cazul lipsei totale de alimentare cu energie electrică externă sau în cazul defectării oricărui echipament individual de comunicații de voce. Statele membre pot solicita o capacitate minimă de alimentare de rezervă care depășește 24 de ore.
- (2) Fiecare OTS stabilește, în consultare cu OD și URS identificați în conformitate cu articolul 23 alineatul (4) și cu furnizorii de servicii de restaurare, cerințele tehnice care trebuie îndeplinite de sistemele lor de comunicații de voce, precum și de propriul sistem de comunicații de voce al OTS, pentru a permite interoperabilitatea acestora și pentru a garanta faptul că apelul de intrare al OTS poate fi identificat de către cealaltă parte și poate fi preluat imediat.
- (3) Fiecare OTS stabilește, în consultare cu OTS învecinați și cu ceilalți OTS din zona sa sincronă, cerințele tehnice care trebuie îndeplinite de sistemele lor de comunicații de voce, precum și de propriul sistem de comunicații de voce al OTS, pentru a permite interoperabilitatea acestora și pentru a garanta faptul că apelul de intrare al OTS poate fi identificat de către cealaltă parte și poate fi preluat imediat.
- (4) Prin derogare de la alineatul (1), URS identificați în conformitate cu articolul 23 alineatul (4) care sunt unități generatoare de tip B și furnizorii de servicii de restaurare care sunt unități generatoare de tip A sau B pot dispune doar de un sistem de comunicații de date, în locul unui sistem de comunicații de voce, în cazul în care acest lucru este convenit cu OTS. Acest sistem de comunicații de date trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la alineatele (1) și (2).
- (5) Statele membre pot solicita ca, în plus față de sistemul de comunicații de voce, să se folosească un sistem de comunicații suplimentar pentru a sprijini planul de restaurare; în acest caz, sistemul de comunicații suplimentar trebuie să îndeplinească cerințele prevăzute la alineatul (1).

*Articolul 42***Instrumente și instalații**

- (1) Fiecare OTS pune la dispoziție instrumentele și instalațiile critice menționate la articolul 24 din Regulamentul (UE) 2017/1485 timp de cel puțin 24 de ore în cazul pierderii sursei de alimentare principale.
- (2) Fiecare OD și URS identificat în temeiul articolului 23 alineatul (4), precum și fiecare furnizor de servicii de restaurare pune la dispoziție instrumentele și instalațiile critice menționate la articolul 24 din Regulamentul (UE) 2017/1485 și utilizate în planul de restaurare, timp de cel puțin 24 de ore, în cazul pierderii sursei de alimentare principale, astfel cum este prevăzut de OTS.
- (3) Fiecare OTS deține cel puțin o cameră de comandă de rezervă separată din punct de vedere geografic. Camera de comandă de rezervă include cel puțin instrumentele și instalațiile critice menționate la articolul 24 din Regulamentul (UE) 2017/1485. Fiecare OTS prevede o sursă de alimentare de rezervă pentru camera de comandă de rezervă pentru timp de cel puțin 24 de ore în cazul pierderii sursei de alimentare principale.
- (4) Fiecare OTS elaborează o procedură de transfer a funcțiilor din camera de comandă principală către camera de comandă de rezervă în cel mai scurt timp posibil și, în orice caz, în maximum trei ore. Procedura include operarea sistemului în timpul transferului.
- (5) Stațiile electrice identificate ca fiind esențiale pentru procedurile aferente planului de restaurare în temeiul articolului 23 alineatul (4) trebuie să fie în stare de funcționare timp de cel puțin 24 de ore în cazul pierderii sursei de alimentare principale. În cazul stațiilor electrice din zonele sincrone Irlanda și Letonia, durata de funcționare în cazul pierderii sursei de alimentare principale poate fi mai mică de 24 de ore și trebuie să fie aprobată de către autoritatea de reglementare sau de o altă autoritate competentă din statul membru, la propunerea OTS.

CAPITOLUL VI

CONFORMITATE ȘI EXAMINARE

SECȚIUNEA 1

Testarea conformității capacităților OTS, OD și URS*Articolul 43***Principii generale**

- (1) Fiecare OTS evaluează periodic buna funcționare a tuturor echipamentelor și capacităților avute în vedere în planul de apărare a sistemului și în planul de restaurare. În acest scop, fiecare OTS verifică periodic conformitatea acestor echipamente și capacități, în conformitate cu alineatul (2) și cu articolul 41 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2016/631, cu articolul 35 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2016/1388 și cu articolul 69 alineatele (1) și (2) din Regulamentul (UE) 2016/1447.
- (2) Până la 18 decembrie 2019, fiecare OTS definește un plan de teste în consultare cu OD și URS identificați în temeiul articolului 11 alineatul (4) și al articolului 23 alineatul (4), cu furnizorii de servicii de apărare și cu furnizorii de servicii de restaurare. Planul de teste identifică echipamentele și capacitățile relevante pentru planul de apărare a sistemului și pentru planul de restaurare care trebuie testate.
- (3) Planul de teste include periodicitatea și condițiile testelor, în conformitate cu cerințele minime prevăzute la articolele 44-47. Planul de teste respectă metodologia stabilită în Regulamentul (UE) 2016/631, Regulamentul (UE) 2016/1388 și Regulamentul (UE) 2016/1447 în ceea ce privește capacitatea testată corespunzătoare. În cazul URS care nu sunt fac obiectul Regulamentului (UE) 2016/631, al Regulamentului (UE) 2016/1388 și al Regulamentului (UE) 2016/1447, planul de teste respectă dispozițiile din legislația națională.
- (4) În timpul testului, OTS, OD, URS, furnizorii de servicii de apărare și furnizorii de servicii de restaurare nu pun în pericol siguranța în funcționare a sistemului de transport și a sistemului de transport interconectat. Testul se efectuează în așa fel încât să minimizeze impactul asupra utilizatorilor sistemului.
- (5) Testul este considerat reușit în cazul în care îndeplinește condițiile stabilite de operatorul de sistem relevant în temeiul alineatului (3). Atât timp cât un test nu îndeplinește aceste criterii, OTS, OD, URS, furnizorul de servicii de apărare și furnizorul de servicii de restaurare repetă testul.

*Articolul 44***Testarea conformității în ceea ce privește capacitățile unităților generatoare**

- (1) Fiecare furnizor de servicii de restaurare care este o unitate generatoare ce furnizează servicii de pornire fără sursă de tensiune din sistem efectuează un test privind capacitatea de pornire fără sursă de tensiune din sistem cel puțin o dată la trei ani, în conformitate cu metodologia prevăzută la articolul 45 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2016/631.
- (2) Fiecare furnizor de servicii care este o unitate generatoare ce furnizează un serviciu de resincronizare rapidă efectuează un test privind izolarea pe servicii proprii după orice modificări ale echipamentelor care au un impact asupra capacității de funcționare izolată pe servicii proprii sau după două încercări nereușite de izolare pe servicii proprii în timpul funcționării reale, în conformitate cu metodologia prevăzută la articolul 45 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2016/631.

*Articolul 45***Testarea conformității locurilor de consum care furnizează consum comandabil**

- (1) Fiecare furnizor de servicii de apărare care furnizează consum comandabil efectuează un test privind modificarea consumului după două răspunsuri consecutive nereușite în timpul funcționării reale sau cel puțin o dată pe an, în conformitate cu metodologia prevăzută la articolul 41 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2016/1388.
- (2) Fiecare furnizor de servicii de apărare care furnizează consum comandabil și deconectarea consumului la scăderea frecvenței efectuează un test privind deconectarea consumului la scăderea frecvenței într-un termen care trebuie să fie stabilit la nivel național și în conformitate cu metodologia prevăzută la articolul 37 alineatul (4) din Regulamentul (UE) 2016/1388 pentru locurile de consum racordate la sistemul de transport sau în conformitate cu o metodologie similară definită de către operatorul de sistem relevant pentru alte locuri de consum.

*Articolul 46***Testarea conformității capacităților HVDC**

Fiecare furnizor de servicii de restaurare care este un sistem HVDC ce furnizează un serviciu de pornire fără sursă de tensiune din sistem efectuează un test privind capacitatea de pornire fără sursă de tensiune din sistem cel puțin o dată la trei ani, în conformitate cu metodologia prevăzută la articolul 70 alineatul (11) din Regulamentul (UE) 2016/1447.

*Articolul 47***Testarea conformității releelor pentru deconectarea consumului la frecvență scăzută**

Fiecare OTS și OD efectuează testele privind releele pentru deconectarea consumului la scăderea frecvenței din cadrul instalațiile sale, într-un termen care trebuie să fie stabilit la nivel național și în conformitate cu metodologia prevăzută la articolul 37 alineatul (6) și la articolul 39 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2016/1388.

*Articolul 48***Testarea sistemelor de comunicații**

- (1) Fiecare OD și URS identificat în temeiul articolului 23 alineatul (4), fiecare OTS și fiecare furnizor de servicii de restaurare testează sistemele de comunicații definite la articolul 41 cel puțin o dată pe an.
- (2) Fiecare OD și URS identificat în temeiul articolului 23 alineatul (4), fiecare OTS și fiecare furnizor de servicii de restaurare testează sursa de alimentare de rezervă a propriilor sisteme de comunicații cel puțin o dată la cinci ani.
- (3) Până la 18 decembrie 2024, fiecare OTS, în consultare cu alți OTS, definește un plan de teste pentru testarea comunicării între OTS.

*Articolul 49***Testarea instrumentelor și a instalațiilor**

- (1) Fiecare OTS testează capacitatea surselor de alimentare principale și de rezervă de a alimenta sala de comandă principală și sala de comandă de rezervă prevăzute la articolul 42, cel puțin o dată pe an.

(2) Fiecare OTS testează funcționalitatea instrumentelor și instalațiilor critice menționate la articolul 24 din Regulamentul (UE) 2017/1485 cel puțin o dată la trei ani, testarea vizând atât instrumentele și instalațiile principale, cât și cele de rezervă. În cazul în care aceste instrumente și instalații implică OSD sau URS, aceste părți participă la test.

(3) Fiecare OTS testează capacitatea surselor de alimentare de rezervă de a furniza serviciile esențiale ale stațiilor electrice identificate ca fiind esențiale pentru procedurile din planul de restaurare în temeiul articolului 23 alineatul (4), cel puțin o dată la cinci ani. În cazul stațiilor electrice din sistemele de distribuție, testul este efectuat de OD.

(4) Fiecare OTS testează procedura de transfer a funcțiilor din camera de comandă principală în camera de comandă de rezervă, prevăzută la articolul 42 alineatul (4), cel puțin o dată pe an.

SECȚIUNEA 2

Testarea conformității și examinarea planurilor de apărare a sistemului și a planurilor de restaurare

Articolul 50

Testarea conformității și examinarea periodică a planului de apărare a sistemului

(1) Fiecare OD vizat de aplicarea deconectării consumului la scăderea frecvenței în ceea ce privește instalațiile sale actualizează o dată pe an comunicarea transmisă operatorului de sistem notificator prevăzută la articolul 12 alineatul (6) litera (b). Comunicarea include valorile de frecvență la care este efectuată deconectarea consumului net și procentul de consum net deconectat la fiecare valoare.

(2) Fiecare OTS monitorizează punerea în aplicare corespunzătoare a deconectării consumului la scăderea frecvenței, pe baza comunicării scrise anuale menționate la alineatul (1) și pe baza detaliilor referitoare la punerea în aplicare în ceea ce privește instalațiile OTS, dacă este cazul.

(3) Fiecare OTS își examinează întregul plan de apărare a sistemului cel puțin o dată la cinci ani, pentru a-i evalua eficacitatea. În cadrul acestei examinări, OTS ia în considerare cel puțin:

- (a) dezvoltarea și evoluția rețelei sale de la ultima examinare sau de la prima elaborare;
- (b) capacitățile noilor echipamente instalate pe rețelele de transport și de distribuție de la ultima examinare sau de la prima elaborare;
- (c) URS desemnați de la ultima examinare sau de la prima elaborare, capacitățile lor și serviciile relevante oferite;
- (d) testele efectuate și analiza incidentelor din sistem în temeiul articolului 56 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2017/1485; și
- (e) datele privind funcționarea colectate în timpul funcționării normale și după o perturbare.

(4) Fiecare OTS examinează măsurile relevante din planul său de apărare a sistemului în conformitate cu alineatul (3) înainte de orice modificare importantă a configurației rețelei.

(5) În cazul în care identifică necesitatea de a adapta planul de apărare a sistemului, OTS îl modifică și pune în aplicare aceste modificări în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) literele (c) și (d) și cu articolele 11 și 12.

Articolul 51

Testarea conformității și examinarea periodică a planului de restaurare

(1) Fiecare OTS examinează măsurile din planul său de restaurare cu ajutorul unor teste de simulare computerizate, folosind datele de la OD identificați în temeiul articolului 23 alineatul (4) și de la furnizorii de servicii de restaurare, cel puțin o dată la cinci ani. OTS definește aceste teste de simulare într-o procedură de testare dedicată care vizează cel puțin următoarele elemente:

- (a) traseul repunerii sub tensiune de către furnizorii de servicii de restaurare cu capacități de pornire fără sursă de tensiune din sistem sau cu capacități de funcționare în regim insularizat;
- (b) alimentarea principalelor elemente auxiliare ale unităților generatoare;
- (c) procesul de reconectare a consumului; și
- (d) procesul de resincronizare a rețelelor în regim de funcționare insularizat.

- (2) În plus, în cazul în care OTS consideră că acest lucru este necesar pentru eficacitatea planului de restaurare, fiecare OTS efectuează testarea operațională a unor părți din planul de restaurare, în coordonare cu OD identificați în temeiul articolului 23 alineatul (4) și cu furnizorii de servicii de restaurare. OTS stabilește testele operaționale în cauză în consultare cu OD și cu furnizorii de servicii de restaurare, în cadrul unei proceduri de testare dedicate.
- (3) Fiecare OTS își examinează planul de restaurare cel puțin o dată la cinci ani, pentru a-i evalua eficacitatea.
- (4) Fiecare OTS examinează măsurile relevante din planul său de restaurare în conformitate cu alineatul (1) și examinează eficacitatea acestora înainte de orice modificare importantă a configurației rețelei.
- (5) În cazul în care identifică necesitatea de a adapta planul de restaurare, OTS îl modifică și pune în aplicare aceste modificări în conformitate cu articolul 4 alineatul (2) literele (c) și (d) și cu articolele 23 și 24.

CAPITOLUL VII

PUNEREA ÎN APLICARE

Articolul 52

Monitorizare

- (1) ENTSO-E monitorizează punerea în aplicare a prezentului regulament, în conformitate cu articolul 8 alineatul (8) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. Monitorizarea include, în special, următoarele aspecte:
- (a) identificarea eventualelor divergențe în ceea ce privește punerea în aplicare la nivel național a prezentului regulament în cazul elementelor menționate la articolul 4 alineatul (2);
 - (b) evaluarea coerenței planurilor de apărare a sistemului și a planurilor de restaurare puse în aplicare de OTS în conformitate cu articolul 6;
 - (c) pragurile peste care impactul acțiunilor unuia sau mai multor OTS în stare de urgență, de colaps sau de restaurare este considerat semnificativ pentru alți OTS din regiunea de calcul al capacităților, în conformitate cu articolul 6;
 - (d) nivelul de armonizare a normelor de suspendare și de restabilire a activităților de piață definite de către OTS în conformitate cu articolul 36 alineatul (1) și în scopul întocmirii raportului prevăzut la articolul 36 alineatul (7);
 - (e) nivelul de armonizare a normelor pentru decontarea dezechilibrelor și decontarea energiei de echilibrare în cazul suspendării activităților de piață, astfel cum se menționează la articolul 39.
- (2) Agenția, în cooperare cu ENTSO-E, elaborează, până la 18 decembrie 2018, o listă a informațiilor relevante care trebuie comunicate agenției de către ENTSO-E, în conformitate cu articolul 8 alineatul (9) și cu articolul 9 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009. Lista informațiilor relevante poate face obiectul unor actualizări. ENTSO-E menține o arhivă de date electronice cuprinzătoare, într-un format standardizat, cu informațiile solicitate de către agenție.
- (3) OTS relevanți prezintă ENTSO-E informațiile necesare pentru îndeplinirea sarcinilor menționate la alineatele (1) și (2).
- (4) La cererea autorității de reglementare relevante în conformitate cu articolul 37 din Directiva 2009/72/CE, OD și entitățile vizate la articolul 39 alineatul (1) furnizează OTS informațiile prevăzute la alineatul (2), cu excepția cazului în care informațiile sunt deja la dispoziția autorităților de reglementare, a OTS, a agenției sau a ENTSO-E, în legătură cu sarcinile lor respective de monitorizare a punerii în aplicare, cu scopul de a se evita duplicarea informațiilor.

Articolul 53

Implicarea părților interesate

Agenția, în strânsă cooperare cu ENTSO-E, organizează implicarea părților interesate în ceea ce privește punerea în aplicare a prezentului regulament. Această implicare include reuniuni periodice cu părțile interesate pentru a identifica problemele și pentru a propune îmbunătățiri în ceea ce privește cerințele prezentului regulament.

CAPITOLUL VIII

DISPOZIȚII FINALE

*Articolul 54***Modificarea contractelor și a termenilor și condițiilor generale**

Toate clauzele relevante din contracte și din termenii și condițiile generale ale OTS, ale OD și ale URS legate de operarea sistemului trebuie să respecte cerințele prezentului regulament. În acest sens, respectivele contracte și termeni și condiții generale trebuie modificate în consecință.

*Articolul 55***Intrarea în vigoare**

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 15 alineatele (5)-(8), articolul 41 și articolul 42 alineatele (1), (2) și (5) se aplică de la 18 decembrie 2022.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

Adoptat la Bruxelles, 24 noiembrie 2017.

Pentru Comisie
Președintele
Jean-Claude JUNCKER

ANEXĂ

Caracteristicile schemei pentru deconectarea automată a consumului la scăderea frecvenței:

Parametru	Valori ZS Europa Conti- nentală	Valori ZS Europa de Nord	Valori ZS Regatul Unit	Valori ZS Irlanda	Unitatea de măsură
Nivel inițial obligatoriu pentru deco- nectarea consumului: Frecvența	49	48,7 – 48,8	48,8	48,85	Hz
Nivel inițial obligatoriu pentru deco- nectarea consumului: Consumul care trebuie deconectat	5	5	5	6	% din sarcina totală la nivel național
Nivel final obligatoriu pentru deconec- tarea consumului: Frecvența	48	48	48	48,5	Hz
Nivel final obligatoriu pentru deconec- tarea consumului: Consumul cumulativ care trebuie de- conectat	45	30	50	60	% din sarcina totală la nivel național
Interval de implementare	± 7	± 10	± 10	± 7	% din sarcina totală la nivel na- țional, la o anumită frecvență
Numărul minim de etape pentru a atinge nivelul final obligatoriu	6	2	4	6	Numărul de etape
Deconectare maximă a consumului pentru fiecare etapă	10	15	10	12	% din sarcina totală la nivel na- țional, pentru o anumită etapă